

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

Član 1

U Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni list RCG", br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04, 14/07 i 47/07 i „Službeni list CG“, br. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 66/12, 38/13, 61/13, 60/14, 10/15, 44/15, 42/16 i 55/16) u članu 9 stav 3 poslije riječi „zakonom“ tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „odnosno zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje.“.

Član 2

U članu 17 st. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

„Osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kad navrši 66 godina života (muškarac), odnosno 64 godine života (žena) i najmanje 15 godina staža osiguranja.

Osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kad navrši 40 godina staža osiguranja i 61 godinu života“.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Pravo na starosnu penziju u skladu sa stavom 3 ovog člana može se ostvariti do 31. decembra 2021. godine.“

Član 3

Član 17a mijenja se i glasi:

„Osiguranik stiče pravo na prijevremenu starosnu penziju kad navrši 63 godine života i najmanje 15 godina staža osiguranja“.

Član 4

U članu 18 u uvodnoj rečenici stava 1 riječi: „stav 1“ zamjenjuju se riječima: „st. 1 i 2“.

Član 5

U članu 27a riječi: “67 godina života“ zamjenjuju se riječima: „66 godina života (muškarac), odnosno 64 godine života (žena)“.

Član 6

U članu 29 stav 5 riječi: “vrijednosti penzije za jedan lični bod“ zamjenjuju se riječju „penzije“.

Član 7

U članu 37 stav 1 tačka 1 riječi: „penzijskog staža“ zamjenjuju se riječima: „staža osiguranja“.

U tački 2 riječi: “penzijski staž“ zamjenjuju se riječima: “staž osiguranja“.

Član 8

U članu 39 stav 5 riječi: „u pogledu penzijskog staža“ zamjenjuju se riječima: „u pogledu staža osiguranja“.

Član 9

U članu 42 stav 1 tačka 1 riječi: “ili najmanje deset godina penzijskog staža“ brišu se.

U stavu 2 riječi: “penzijskog staža“ zamjenjuju se riječima: „staža osiguranja“.

Član 10

Poslije člana 43 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 43a

Pod uslovima koji se primjenjuju za bračnog druga pravo na porodičnu penziju može ostvariti životni partner umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava iz člana 42 ovog zakona, koji je zaključio životno partnerstvo sa osobom istog pola, u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola.

Pod uslovima koji se primjenjuju za lica iz člana 43 stav 1 tačka 2 ovog zakona pravo na porodičnu penziju može ostvariti dijete partnera iz stava 1 ovog člana kojeg je umrli osiguranik, odnosno korisnik prava izdržavao.“

Član 43b

Pod uslovima koji se primjenjuju za bračnog druga pravo na porodičnu penziju može ostvariti i vanbračni drug umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava iz člana 42 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi:

- ako je vanbračna zajednica trajala najmanje tri posljednje godine prije smrti osiguranika, odnosno korisnika prava, ili
- ako je trajanje vanbračne zajednice od njenog zasnivanja do smrti osiguranika, odnosno korisnika prava bilo kraće od tri godine, a u toj vanbračnoj zajednici je rođeno zajedničko dijete.

Postojanje vanbračne zajednice utvrđuje se u vanparničnom sudskom postupku“.

Član 11

U članu 46 stav 2 riječi: “24 godine života, ako pohađa fakultet“ zamjenjuju se riječima: “25 godina života ako studira“.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„Studiranjem, u smislu stava 2 ovog člana, smatra se pohađanje osnovnih, odnosno master studija.“

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Ako dijete koje pohađa srednju školu navršio 19 godina života prije završetka nastavne godine, pravo na porodičnu penziju mu pripada do dana kada se, u toj kalendarskoj godini, računa trajanje nastavne godine, prema zakonu kojim se uređuje obrazovanje i vaspitanje.“

Studentu čije studije traju preko pet godina, koji do dana kada je navršio 25 godina života nije završio studije, pravo na porodičnu penziju pripada do dana kada se u kalendarskoj godini u kojoj je navršio 25 godina života računa trajanje studijske godine prema zakonu kojim se uređuje visoko obrazovanje.“

Stav 6 mijenja se i glasi:

„Dijete sa smetnjama u razvoju, u skladu sa propisima o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim potrebama, stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada od prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti.“

U stavu 7 riječi: „st. 2 i 3“ zamjenjuju se riječima: “stava 2“.

Dosadašnji st. 4, 5, 6 i 7 postaju st. 6, 7, 8 i 9.

Član 12

U članu 47 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“Odredba stava 2 ovog člana primjenjuje se i ako pravo na porodičnu penziju imaju i vanbračni drug u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi, i životni partner u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola, ako je vanbračna zajednica prestala, odnosno životno partnerstvo raskinuto, a pravosnažnom presudom im je dosuđeno pravo na izdržavanje.”

Član 13

U članu 50 stav 1 riječi: “od 25% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini“ zamjenjuju se riječima: “najniže penzije iz člana 29 st. 3 i 4 ovog zakona i ako je sa umrlim osiguranikom, odnosno korisnikom do njegove smrti imao isto prebivalište“.

Član 14

Član 58 mijenja se i glasi:

„Vrijednost penzije za jedan lični bod usklađuje se od 1. januara tekuće godine, na osnovu statističkih podataka, sa kretanjem potrošačkih cijena i prosječnih zarada zaposlenih na teritoriji Crne Gore u prethodnoj godini u odnosu na godinu koja joj prethodi, i to:

- u procentu koji predstavlja zbir 75% procenta rasta, odnosno pada potrošačkih cijena i 25% procenta rasta, odnosno pada zarada ako je stopa promjene indeksa potrošačkih cijena veća od stope promjene indeksa zarada, ili jednaka toj stopi;

- u procentu koji predstavlja zbir 25% procenta rasta, odnosno pada potrošačkih cijena i 75% procenta rasta, odnosno pada zarada ako je stopa promjene indeksa potrošačkih cijena manja od stope promjene indeksa zarada.

Usklađivanje penzije vrši se u roku i na način iz stava 1 ovog člana.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, ako bi procent koji predstavlja zbir procenta rasta, odnosno pada potrošačkih cijena i procenta rasta, odnosno pada zarada iz stava 1 ovog člana doveo do negativnog usklađivanja, vrijednost penzije za jedan lični bod i penzije se ne usklađuju.

Opšti akt o usklađivanju penzija i vrijednosti penzije za jedan lični bod iz st. 1 i 2 ovog člana donosi Fond.”

Član 15

U članu 66 stav 1 tačka 3 poslije riječi: „bračni drug osiguranika“ stavlja se zarez i dodaju se riječi: „odnosno životni partner osiguranika koji je zaključio životno partnerstvo sa osobom istog pola u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola, odnosno vanbračni drug u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Postojanje vanbračne zajednice iz stava 1 tačka 3 ovog člana utvrđuje se u skladu sa članom 43b stav 2 ovog zakona.“

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4.

Član 16

U članu 67 stav 1 riječi: „od 21,6 %“ zamjenjuju se riječima: „od 20,5 %“.

U stavu 2 riječi: „osnovne cijene rada utvrđene opštim kolektivnim ugovorom za odgovarajuću kategoriju stručnosti“ zamjenjuju se riječima: “najniže mjesečne osnovice doprinosa u skladu sa zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje”.

Član 17

U članu 82 stav 3 mijenja se i glasi:

„Postupak za ostvarivanje prava po osnovu invalidnosti pokreće se na zahtjev osiguranika, odnosno poslodavca kod kojeg je osiguranik zaposlen, kao i na predlog izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite“.

Stav 7 briše se.

Dosadašnji stav 8 postaje stav 7.

Član 18

U članu 100 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Naknada pogrebnih troškova isplaćuje se u inostranstvu ako je to propisano međunarodnim ugovorom, odnosno pod uslovima reciprociteta“.

Član 19

Poslije člana 100 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 100a

Mjesečni iznosi penzije i novčane naknade za tjelesno oštećenje koji nijesu mogli biti isplaćeni jer korisnik nije: dostavio potvrdu o životu, potvrdu o školovanju, prijavio promjenu adrese ili dostavio drugi dokaz neophodan za isplatu, naknadno će se isplatiti najviše za 12 mjeseci unazad računajući od dana kada, po dostavljanju potrebnih dokaza za isplatu penzije i novčane naknade, korisnik podnese zahtjev za isplatu“.

Član 20

U članu 112 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Ponovno određivanje penzije iz stava 1 ovog člana vrši se primjenom odredaba čl. 19 do 29 ovog zakona, s tim što se lični koeficijent računa na osnovu zarada, naknada zarada, odnosno osnovica osiguranja iz perioda osiguranja za koji je utvrđen lični koeficijent već ostvarene penzije i iz ukupnog perioda osiguranja nakon ostvarivanja prava na penziju, izuzev iz godine u kojoj se ponovo određuje penzija.“

U stavu 4 riječi: „st.1,2,i 3“ zamjenjuju se riječima: „st.1 do 5“.

Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 4 i 5.

Član 21

U članu 113 poslije stava 2 dodaj se novi stav koji glasi:

„Fond za svoj rad odgovara Vladi“.

Član 22

U članu 115 stav 2 mijenja se i glasi:

„Fond najmanje jednom godišnje, podnosi Vladi izvještaj o svom radu koji sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, podatke o realizaciji ciljeva iz programa rada Fonda, ocjenu stanja i mjera koje su preduzete za unaprjeđenje stanja i finansijski izvještaj.“

Član 23

U članu 116 stav 1 tačke 2 mijenja se i glasi:

„donosi godišnji program rada koji sadrži podatke o ciljevima, indikatorima uspješnosti, aktivnostima koje su potrebne za realizaciju ciljeva i licima odgovornim za realizaciju i finansijski plan.“

Član 24

U članu 117 stav 3 riječi: „sedam članova“ zamjenjuju se riječima: „predsjednika i šest članova“.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Ako je u Upravnom odboru predviđen manji broj predstavnika reprezentativnih sindikata u odnosu na broj reprezentativnih sindikata na odgovarajućem nivou, primjenjuje se princip rotacije, u skladu sa njihovim posebnim sporazumom.“

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 25

U članu 118 stav 1 riječ „Članovi“ zamjenjuje se riječima: „Predsjednik i članovi“.

Stav 2 briše se.

Član 26

U članu 119 stav 5 briše se.

Član 27

Član 120 mijenja se i glasi:

„Upravi odbor Fonda:

- 1) donosi Statut i opšte akte u skladu sa ovim zakonom;
- 2) imenuje i razrješava direktora Fonda;
- 3) donosi godišnji program rada Fonda;
- 4) donosi finansijski plan;
- 5) podnosi izvještaj o radu i finansijski izvještaj;
- 6) odlučuje o poslovanju Fonda;
- 7) donosi akte o usklađivanju penzija i vrijednosti penzije za jedan lični bod, u skladu sa ovim zakonom;
- 8) odlučuje o drugim pitanjima i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom.”

Član 28

Član 122 mijenja se i glasi:

„Direktor Fonda:

- 1) organizuje rad i poslovanje Fonda;
- 2) predstavlja i zastupa Fond i odgovoran je za zakonitost i kvalitet rada;
- 3) predlaže Statut, program rada i finansijski plan;
- 4) predlaže izvještaj o radu i finansijski izvještaj;
- 5) predlaže i druge odluke Upravnom odboru;
- 6) izvršava odluke Upravnog odbora;
- 7) utvrđuje unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u Fondu;
- 8) upravlja ljudskim i finansijskim resursima;
- 9) stara se o obezbjeđivanju javnosti rada Fonda;
- 10) rukovodi radom stručne službe Fonda;
- 11) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom.”

Član 29

Poslije člana 122 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 122a

Za direktora Fonda može biti imenovano lice koje ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili devet godina radnog iskustva na drugim poslovima.

Nakon sprovedenog postupka javnog konkursa za direktora Fonda, u skladu sa propisima o državnim službenicima i namještenicima, lista za izbor kandidata dostavlja se Upravnom odboru radi imenovanja.

Direktora Fonda imenuje Upravni odbor, na pet godina, na osnovu javnog konkursa.“

Član 30

U članu 123 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„ Na prava, obaveze i odgovornost zaposlenih u Fondu primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima.“

Član 31

Član 165 mijenja se i glasi:

„Osnovicu za plaćanje doprinosa za lica iz člana 14 stav 1 tačka 1 ovog zakona čini najniža mjesečna osnovica doprinosa u skladu sa zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje”.

Član 32

U članu 193a poslije stava 7 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Najniža penzija iz člana 29 st. 3 i 4 ovog zakona od 1. septembra 2020. godine vanredno se usklađuje za 13,16%.

Opšti akt o usklađivanju, u skladu sa stavom 8 ovog člana, donosi Fond.”

Član 33

U članu 197đ stav 1 tač. 8 do 28 brišu se.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi :

“Izuzetno od odredbe člana 17 stav 1 ovog zakona, pravo na starosnu penziju osiguranik žena stiče kad navršši 15 godina staža osiguranja i:

- 1) u 2020. godini 61 godinu i devet mjeseci života;
- 2) u 2021. godini 62 godine života;
- 3) u 2022. godini 62 godine i tri mjeseca života;
- 4) u 2023. godini 62 godine i šest mjeseci života;
- 5) u 2024. godini 62 godine i devet mjeseci života;
- 6) u 2025. godini 63 godine života;
- 7) u 2026. godini 63 godine i tri mjeseca života;
- 8) u 2027. godini 63 godine i šest mjeseci života;
- 9) u 2028. godini 63 godine i devet mjeseci života”.

U stavu 2 riječi: “ do 2040. godine” zamjenjuju se riječima: “ do 2019. godine”.

U stavu 3 riječi: “ tač. 1 do 28” zamjenjuju se riječima: “ tač. 1 do 7”, a riječi: “ 2040. godine” zamjenjuju se riječima: “2019. godine”.

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

“Osiguraniku kome se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju iz stava 2 ovog člana u periodu od 2020. do 2028. godine snižava se u skladu sa članom 18 ovog zakona.

Godine života iz stava 2 tač. 1 do 9 ovog člana, čijim navršenjem se, u periodu od 1. januara 2020. godine do 31. decembra 2028. godine, stiče pravo na starosnu penziju su godine života do kojih se u tom periodu shodno odredbi člana 37 stav 1 tačka 2 ovog zakona stiče pravo na invalidsku penziju”.

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4.

Član 34

U članu 197e stav 1 riječi: „1. januara 2022. godine“ zamjenjuju se riječima: „1. januara 2026. godine“.

Stav 2 mijenja se i glasi:

„Izuzetno od člana 27a ovog zakona, u periodu od 2026. godine do 2028. godine, osiguraniku ženi se prijevremena starosna penzija određuje na način kako se određuje starosna penzija, s tim što je iznos te penzije umanjen za 0,35% za svaki mjesec ranijeg odlaska u penziju prije navršenih:

- 1) u 2026. godini 63 godine i tri mjeseca života;
- 2) u 2027. godini 63 godine i šest mjeseci života;
- 3) u 2028. godini 63 godine i devet mjeseci života.“

Član 35

U članu 197ž u uvodnoj rečenici stava 1 riječi: „ do 2024. godine“ zamjenjuju se riječima: „ do 2019. godine“.

Tač. 10 do 14 brišu se.

Član 36

U članu 197i poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Pravo na starosnu penziju u skladu sa stavom 1 ovog člana može se ostvariti do 31. decembra 2021. godine.“

Član 37

Poslije člana 197l dodaje se novi član koji glasi:

“Član 197lj

Izuzetno od odredbe člana 17a ovog zakona, osiguranik muškarac stiče pravo na prijevremenu starosnu penziju kad navršši 15 godina staža osiguranja i:

- 1) u 2020. godini 62 godine i dva mjeseca života;
- 2) u 2021. godini 62 godine i četiri mjeseca života;
- 3) u 2022. godini 62 godine i šest mjeseci života;
- 4) u 2023. godini 62 godine i osam mjeseci života;
- 5) u 2024. godini 62 godine i deset mjeseci života.“

Član 38

Poslije člana 200 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 200a

Do 31. decembra 2030. godine osiguraniku koji prvi put ostvaruje pravo na penziju, kod izračunavanja visine penzije primjenom odredaba čl. 19 do 29 ovog zakona, iz obračunskog perioda za izračunavanje ličnog koeficijenta izuzimaju se kalendarske godine u kojima je osiguranik ostvario zaradu, naknadu zarade, odnosno osnovicu osiguranja na koje je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, koje su za osiguranika najnepovoljnije, u trajanju od jedne četvrtine navršenog efektivnog staža osiguranja, s tim što se svaka godina računa kao 1, svaki mjesec kao 0,0833, a svaki dan kao 0,00274.

U period od jedne četvrtine staža osiguranja iz stava 1 ovog člana uključene su 1992. i 1993. godina, ako je osiguranik u tim kalendarskim godinama navršio staž osiguranja.

Kalendarska godina iz stava 1 ovog člana je kalendarska godina u kojoj je osiguranik ostvario zaradu, naknadu zarade, odnosno bio osiguran na osnovicu osiguranja na koje je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, bez obzira na dužinu staža osiguranja navršenog u toj kalendarskoj godini.

Ako bi primjenom stava 1 ovog člana iz obračuna ličnog koeficijenta trebalo isključiti dio kalendarske godine, jer taj period ulazi u jednu četvrtinu staža osiguranja iz stava 1 ovog člana kao najnepovoljniji za izračunavanje ličnog koeficijenta, ta kalendarska godina neće se izuzeti iz obračuna ličnog koeficijenta, ako bi, sa stažom osiguranja iz te kalendarske godine, zbir staža osiguranja najnepovoljnijih ličnih koeficijenata u odnosu na jednu četvrtinu staža osiguranja bio veći za više od šest mjeseci.

Odredbe st. 1 do 4 ovog člana ne primjenjuju se ako osiguranik ima manje od 15 godina staža osiguranja za koje je plaćen doprinos Fondu.

Osiguranik koji je pravo na penziju po prvi put ostvario od 1. januara 2020. godine do dana stupanja na snagu ovog zakona ima pravo da mu se, na njegov zahtjev, ponovo odredi penzija primjenom odredbi st. 1 do 5 ovog člana, ukoliko zahtjev podnese do 31. decembra 2020. godine.

U slučaju iz stava 6 ovog člana, novi iznos penzije se određuje od dana kada je ostvareno pravo na penziju po prethodnom rješenju.“

Član 39

U članu 210 stav 1 riječi: „od 50 (muškarac), odnosno 45 (žena) godina života“ zamjenjuju se riječima: „od 51 (muškarac), odnosno 49 (žena) godina života“.

U stavu 2 riječi: „50 (muškarac), odnosno 45 (žena) godina života“ zamjenjuju se riječima: „51 (muškarac), odnosno 49 (žena) godina života“.

Član 40

U članu 215 stav 6 poslije riječi: „197ž“ dodaju se riječi: „197lj,“.

Poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„Prilikom određivanja penzije, u skladu sa stavom 6 ovog člana, lični koeficijent se računa na osnovu zarada, naknada zarada, odnosno osnovica osiguranja iz perioda osiguranja uzetih prilikom određivanja visine penzije po opštim propisima, kada je osiguranik ostvario pravo na penziju i iz perioda osiguranja nakon ostvarivanja prava na penziju, izuzev iz godine u kojoj se ponovo određuje penzija“.

U stavu 7 riječi: „Odredba stava 6 ovog člana odnosi se“ zamjenjuju se riječima: „Odredbe st. 6 i 7 ovog člana odnose se“.

Dosadašnji stav 7 postaje stav 8.

Član 41

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

IZVJEŠTAJ

O JAVNOJ RASPRAVI O NACRTU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

I Uvod

Programom rada Vlade Crne Gore za IV kvartal 2018.godine planirano je utvrđivanje Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Ministar rada i socijalnog staranja, rješenjem br. 183-48/18-1 od 30.05.2018. godine, obrazovao je Radnu grupu za izradu Nacrta zakona u čijem sastavu su pored predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja i predstavnici Unije poslodavaca Crne Gore, Saveza sindikata Crne Gore, Unije slobodnih sindikata Crne Gore, Saveza udruženja penzionera Crne Gore, Ministarstva finansija, Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja, Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Svjetske banke.

II Konsultovanje zainteresovane javnosti

Na osnovu člana 7 Uredbe o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona (“Službeni list CG”, broj 12/12), Ministarstvo rada i socijalnog staranja je dana 2. aprila 2018. godine, uputilo javni poziv organima, organizacijama, udruženjima i pojedincima (zainteresovana javnost) da se uključe u postupak pripreme Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i dostave svoje inicijative, predloge, sugestije i komentare u pisanom i elektronskom obliku.

Postupak konsultacija je trajao 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva rada i socijalnog staranja i portalu e-uprave. U predviđenom roku, predloge za Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju dostavili su: Unija slobodnih sindikata Crne Gore, Strukovni sindikat vatrogasaca Crne Gore - Unija slobodnih sindikata Crne Gore i Savez udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa“ iz Podgorice.

Unija slobodnih sindikata Crne Gore dostavila je sljedeće predloge za izmjene i dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju:

1. pravo na starosnu penziju stiče se sa navršениh 65 (muškarac), odnosno 62 (žena) godina života i najmanje 15 godina penzionog staža, sa mogućnošću rada do 67 godine života;
2. starosna penzija utvrđuje se od prosjeka zarada, odnosno osnovica osiguranja ostvarenih u 15 najpovoljnijih godina za osiguranika;
3. da starosna penzija ne može biti niža od 70% osnovice za obračun penzije.

Unija slobodnih sindikata Crne Gore je, ispred Strukovnog sindikata vatrogasaca Crne Gore, dostavila predlog za izmjenu i dopunu Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju koji glasi:

1. u članu 197a stav 1 posle tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi: “vatrogasci spasioci u službama zaštite i spašavanja”.

Savez udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju “Naša inicijativa”, Podgorica dostavio je sljedeće predloge za izmjene i dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju:

1. da se u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju izrazi “invalidno lice”, “invalidno dijete” i “invalidnost” upodobe sa savremenom terminologijom, npr. lice sa invaliditetom, dijete sa smetnjama u razvoju, dijete sa teškoćama u razvoju, invaliditet i sl.
2. da se razmotri mogućnost za povoljnije sticanje porodične penzije za dijete odnosno lice sa invaliditetom u smislu člana 46 stav 5 a u vezi sa članom 47 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (da lice sa teškim oblikom invaliditeta, sa najmanje 75% utvrđene smanjene radne sposobnosti, ima veći procenat porodične penzije, odnosno umjesto 70% da ima pravo na penziju u iznosu od 90% ili 100%).
3. da se osiguraniku kod koga je utvrđen djelimični gubitak radne sposobnosti od 75% propišu povoljniji uslovi za penzionisanje, odnosno da to lice može ostvariti pravo na penziju i sa radnim stažom od ¼ radnog vijeka.
4. da na pravnoj snazi ostane član 197i Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojim su propisani uslovi za ostvarivanje prava na starosnu penziju roditelja, odnosno staratelja koji brinu o licima sa teškim smetanjama u razvoju a koji su korisnici lične invalidnine.

Izvještaj o konsultovanju zainteresovane javnosti u postupku pripreme Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju objavljen je na internet stranici Ministarstva rada i socijalnog staranja dana 24.04.2018. godine.

III Rad radne grupe za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju

Od osnivanja radna grupa je održala 8 sastanaka.

Prvi sastanak radne grupe, koji je održan 7.06.2018. godine, otvorio je ministar rada i socijalnog staranja, gđin Kemal Purišić, koji je u svom izlaganju naveo da Izmjene i dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju proizilaze iz strateških dokumenata, kao i međunarodnih obaveza Crne Gore na putu ka Evropskoj uniji. Ministar je, takođe, naveo da je Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2018. – 2020. godine i Programom rada Vlade za 2018. godinu predviđeno utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju za IV kvartal 2018. godine. Naglasio je da su predložene mjere umjerene i adekvatne našim konkretnim uslovima. Podsjetio je i da je Crna Gora otvorila pregovore sa Evropskom unijom u Poglavlju 19 i Poglavlju 2 u koja poglavlja spada i penzijski sistem, i da se od nas očekuje da implementiramo i pratimo evropske standarde u ovoj oblasti.

Takođe, podsjetio je i na aranžman sa Svjetskom bankom. Na navedenom sastanku su predstavljena osnovna rješenja Nacrta zakona, koji je pripremilo Ministarstvo rada i socijalnog staranja, koja su usmjerena na sprječavanje ranog napuštanja tržišta rada i ranijeg penzionisanja, i istovremeno, na obezbjeđivanje adekvatnosti penzijskih davanja.

Na ostalim sastancima analizirani su predlozi za izmjene i dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, koje su radnoj grupi dostavili predstavnici Saveza sindikata Crne Gore, Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore i to:

Unija slobodnih sindikata Crne Gore dostavila je sljedeće predloge:

1. Da se pravo na starosnu penziju stiče sa 65 godina života za muškarce, odnosno 62 godine života za žene i 15 godina penzijskog staža;
2. Da penzija za 40 godina staža iznosi najmanje 70% prosječne zarade u Crnoj Gori;
3. Da se propišu posebni uslovi za sticanje prava na starosnu penziju za vatrogasce spasioce - 50 godina života, 20 godina staža osiguranja od čega 10 godina efektivno provedenih na radnim mjestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem;
4. Da se uslovi zapošljavanje penzionisanih lica;
5. Da reprezentativne organizacije zaposlenih i poslodavaca imaju pravo na po jednog predstavnika u Upravnom odboru Fonda PIO;
6. Da se starosna granica bračnog druga za sticanje porodične penzije smanji sa 52 godine na 48 godina života;
7. Da se, sa aspekta pravičnosti i diskriminacije, preispita određivanje 15 godina penzijskog staža kao kumulativnog uslova za sticanje starosne penzije.

Savez sindikata Crne Gore dostavio je sljedeće predloge:

1. Da se za obračun visine penzije uzima 20 uzastopnih godina;
2. Da se sve godine u kojima je doprinos za PIO uplaćivan na najnižu cijenu rada i minimalnu zaradu ne uračunavaju za osnovicu za izračun penzije, već da se samo priznaju kao godine staža osiguranja;
3. Da je iznos najniže penzije (koja trenutno iznosi 125,63 EUR-a) neodrživ, što znači da bi ga trebalo povećati;
4. Da se izvrši upoređenje važeće formule za usklađivanje penzija i vrijednosti penzije za jedan lični bod sa novom rotirajućom formulom koja je predložena Nacrtom zakona;
5. Da se propišu posebni uslovi za sticanje prava na starosnu penziju i povoljniji način izračuna visine penzije za zaposlene koji rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem: u Upravi policije; ANB; licima na službi u Vojsci Crne Gore; zaposlenim u organima i organizacijama koji, u smislu propisa o odbrani, zaštiti i spašavanju rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem; u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija;

6. Da se godišnji lični koeficijent utvrđuje na osnovu zarada, odnosno osnovica osiguranja počev od 1. januara 1970. godine, tako da se zarada, odnosno osnovica osiguranja utvrđena za svaku kalendarsku godinu podijeli sa srazmjernim dijelom prosječne godišnje zarade jednakim utvrđenom vremenu osiguranja za tu kalendarsku godinu;
7. Da najniža penzija iznosi 40% minimalne potrošačke korpe po izvještaju Zavoda za statistiku Crne Gore, ili 40% prosječne zarade;
8. Da pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti članovi porodica bez obzira na staž umrlog osiguranika;
9. Da pravo na porodičnu penziju može ostvariti vanbračni drug;
10. Ukoliko lice u momentu smrti bračnog, odnosno vanbračnog druga nema navršenih 52 godine, a ako je do smrti bračnog, odnosno vanbračnog druga navršilo 5 godina braka, odnosno vanbračne zajednice, ima pravo da bira između porodične i svoje penzije, kada stekne uslove za ostvarivanje starosne penzije.

Savez udruženja penzionera Crne Gore dostavio je sljedeći predlog:

1. Da se prosječna penzija postepeno podigne na 63% prosječne zarade u Crnoj Gori.

Unija slobodnih sindikata Crne Gore i Savez sindikata Crne Gore dostavili su jedan zajednički predlog da se za obračun visine penzije uzima 15 najpovoljnijih godina za osiguranike.

Nakon detaljne stručne i finansijske analize dostavljenih predloga, članovi radne grupe su se na sljedeći način izjasnili o istima:

1. Da se pravo na starosnu penziju stiče sa 65 godina života za muškarce, odnosno 62 godine života za žene i 15 godina penzijskog staža, uz mogućnost rada do 67. godine života – **predstavnici Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
2. Da se za obračun visine penzije uzima 15 najpovoljnijih godina za osiguranike - **predstavnici Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
3. Da se za obračun visine penzije uzima 20 uzastopnih godina - **predstavnici Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**

4. Da penzija za 40 godina staža iznosi najmanje 70% prosječne zarade u Crnoj Gori - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
5. Da se sve godine u kojima je doprinos za PIO uplaćivan na najnižu cijenu rada i minimalnu zaradu ne uračunavaju za osnovicu za izračun penzije, već da se samo priznaju kao godine staža osiguranja - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
6. Da je iznos najniže penzije (koja trenutno iznosi 125,63 EUR-a) neodrživ, što znači da bi ga trebalo povećati - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
7. Da se propišu posebni uslovi za sticanje prava na starosnu penziju za vatrogasce spasioce - 50 godina života, 20 godina staža osiguranja od čega 10 godina efektivno provedenih na radnim mjestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
8. Da se prosječna penzija postepeno podigne na 63% prosječne zarade u Crnoj Gori - **nakon sprovedene analize ovog predloga predstavnik Saveza udruženja penzionera Crne Gore se izjasnio da, kako predlog u ovom momentu nije finansijski održiv, ne insistiraju na njemu, ali će ga aktuelizovati kad bude bolja finansijska situacija u državi;**
9. Upoređenje važeće formule za usklađivanje penzija i vrijednosti penzije za jedan lični bod sa novom rotirajućom formulom koja je predložena Nacrtom zakona – **nakon detaljne analize kretanja izdataka i finansijskih efekata po osnovu prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja o ovom predlogu se članovi radne grupe nijesu izjašnjavali jer je konstatovano da je ovo bio zahtjev za uporednom analizom, koja je urađena od strane Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, kao i eksperta Svjetske banke, koji je takođe član radne grupe.**
10. Da se uslovi zapošljavanje penzionisanih lica - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
11. Da reprezentativne organizacije zaposlenih i poslodavaca imaju pravo na po jednog predstavnika u Upravnom odboru Fonda PIO - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**

12. Da se starosna granica bračnog druga za sticanje porodične penzije smanji sa 52 godine na 48 godina života - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
13. Da se, sa aspekta pravičnosti i diskriminacije, preispita određivanje 15 godina penzijskog staža kao kumulativnog uslova za sticanje starosne penzije - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
14. Da se propišu posebni uslovi za sticanje prava na starosnu penziju i povoljniji način izračuna visine penzije za zaposlene koji rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem: u Upravi policije; ANB; licima na službi u Vojski Crne Gore; zaposlenim u organima i organizacijama koji, u smislu propisa o odbrani, zaštiti i spašavanju rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem; u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
15. Da se godišnji lični koeficijent utvrđuje na osnovu zarada, odnosno osnovica osiguranja počev od 1. januara 2017. godine, tako da se zarada, odnosno osnovica osiguranja utvrđena za svaku kalendarsku godinu podijeli sa srazmjernim dijelom prosječne godišnje zarade jednakim utvrđenom vremenu osiguranja za tu kalendarsku godinu – **nakon detaljne analize ovog predloga, kao i pojašnjenja članova zakona koja se odnose na izračun ličnog koeficijenta predstavnici Saveza sindikata Crne Gore su odustali od ovog predloga;**
16. Da najniža penzija iznosi 40% minimalne potrošačke korpe po izvještaju Zavoda za statistiku Crne Gore, ili 40% prosječne zarade - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
17. Da pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti članovi porodica bez obzira na staž umrlog osiguranika - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog;**
18. Da pravo na porodičnu penziju može ostvariti vanbračni drug - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog.**
19. Ukoliko lice u momentu smrti bračnog, odnosno vanbračnog druga nema navršenih 52 godine, a ako je do smrti bračnog, odnosno vanbračnog druga navršilo 5 godina braka, odnosno vanbračne zajednice, ima pravo da bira između porodične i svoje penzije, kada stekne uslove za ostvarivanje starosne penzije - **predstavnicima Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili su se protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predlog.**

Na posljednjem sastanku članova radne grupe, koji je održan 20.07.2018. godine, predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore su, u formi amandmana, dostavili zajedničke predloge za izmjenu i dopunu Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, koji glase:

1. u članu 2 stavovi 1 i 2 zamjenjuju se stavom koji glasi: "U članu 17 stav 1 broj "67" zamjenjuje se brojem "65" uz napomenu da se sa ovim izmjenama trebaju usaglasiti drugi članovi Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju;

2. brisati članove 3, 4, 6, 7, 18, 19 i 20;

3. Poslije člana 4 dodati novi član koji glasi:

U članu 19 riječi "u periodu od 1. januara 1970. godine do 31. decembra godine koja prethodi godini ostvarivanja prava" zamijeniti riječima „20 najpovoljnijih godina”;

4. Član 5 mijenja se tako da glasi:

U članu 29 mijenja se stav 3 tako da glasi: "Penzija iz stava 2 ovog člana ne može iznositi manje od 80% od minimalne zarade u Crnoj Gori”;

5. u istom članu poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

"Najniža penzija ostvarena za 40 godina staža osiguranja ne može iznositi manje od 55% prosječne zarade u Crnoj Gori ostvarene u godini koja je prethodila godini ostvarivanja prava na penziju”;

6. u istom članu u stavu 5 riječi "vrijednosti penzije za jedan lični bod" zamjenjuju se sa riječju "penzije”;

7. u članu 8 stav 2 zamjenjuje se stavom koji glasi:

"Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana djeca osiguranika stiču pravo na porodičnu penziju, bez obzira na dužinu penzijskog staža osiguranika“.

8. članovi 9 i 13 prihvatljivi su pod uslovom da se prije utvrđivanja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju usvoji Zakon o životnom partnerstvu lica istog pola.

Takođe, neophodno je isto pravo obezbijediti za partnere koji žive u vanbračnoj zajednici;

9. Poslije člana 9 dodaje se novi član koji glasi:

U članu 44 stav 1 broj "52" zamjenjuje se brojem "48", uz napomenu da je na osnovu ove izmjene potrebno usaglasiti druge članove Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju;

10. u članu 17 u novom predloženom članu 100a broj "12" zamijeniti sa brojem "36”;

poslije člana 17 dodaju se tri nova člana koji glase:

11. u članu 117 stav 3 mijenja se tako da glasi:

„Upravni odbor Fonda imenuje i razrješava Vlada, a čine ga po: jedan član na predlog reprezentativnih organizacija sindikata u Crnoj Gori, jedan član na predlog reprezentativnih udruženja poslodavaca u Crnoj Gori, jedan član na predlog Saveza udruženja penzionera Crne Gore i četiri člana na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja“.

U istom članu briše se stav 4.

12. član 197a mijenja se tako da glasi:

“Izuzetno od čl. 17, 197 i 198 ovog zakona, pravo na starosnu penziju mogu ostvariti osiguranici - zaposleni koji rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, i to: 1. profesionalni vatrogasci - spasioci zaposleni u službama zaštite i spašavanja i preduzetnoj jedinici; 2. zaposleni u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija“.

13. član 197d mijenja se tako da glasi:

„Pravo na penziju primjenom odredaba čl. 197a, 197b i 197v ovog zakona može se ostvariti do 31. decembra 2020. godine“.

O svim navedenim predlozima članovi radne grupe izjasnili su se na način što su se predstavnici Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore izjasnili protiv predloga, dok su se predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore izjasnili za predloge.

Nakon izjašnjenja po navedenim pitanjima, članovi radne grupe su se izjašnjavali o predlogu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, koje je pripremila Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Nacrt je prihvaćen od strane predstavnika Vlade, Unije poslodavaca Crne Gore i Saveza udruženja penzionera Crne Gore, dok nije prihvaćen od strane predstavnika Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore, izuzev članova za koje nijesu podnijeli amandmane.

IV Javna rasprava

Saglasno Uredbi o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona, Ministarstvo rada i socijalnog staranja je sprovelo javnu raspravu o tekstu Nacrta zakona. Javna rasprava je počela objavljivanjem javnog poziva za učešće u raspravi, na internet stranici Ministarstva rada i socijalnog staranja i portalu e-uprave, dana 23.07.2018. godine i trajala je do 14.09.2018. godine. Na zahtjev Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata Crne Gore, javna rasprava je produžena do 18.09.2018. godine. Uz javni poziv objavljen je tekst Nacrta zakona sa obrazloženjem.

U okviru javne rasprave održana su tri okrugla stola i to:

- u Bijelom Polju, 6.09.2018. godine. Na okruglom stolu prisustvovalo je oko 80 učesnika, predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Unije slobodnih sindikata Crne Gore, Saveza sindikata Crne Gore, Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja, nevladinog sektora i druge zainteresovane javnosti.
- u Budvi, 10.09.2018. godine. Na okruglom stolu prisustvovalo je 116 učesnika, predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Unije slobodnih sindikata Crne Gore, Saveza sindikata Crne Gore, Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja, Svjetske banke, nevladinog sektora i druge zainteresovane javnosti.
- u Podgorici dana 14.09.2018. godine. Na okruglom stolu prisustvovalo je oko 200 učesnika, predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Unije slobodnih sindikata Crne Gore, Saveza sindikata Crne Gore, Unije poslodavaca Crne Gore, Ministarstva finansija, Saveza udruženja penzionera Crne Gore, Svjetske banke, Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, nevladinog sektora i druge zainteresovane javnosti.

Okrugli sto u Bijelom Polju otvorio je gospodin Jovo Pajović, Generalni direktor Direktorata za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu, koji je istakao da je ovo prvi okrugli sto u okviru javne rasprave o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te da je Programom rada Vlade Crne Gore, predviđen ovaj nacrt Zakona, kao i da su u okviru ove faze, odnosno javne rasprave zakazana tri okrugla stola. U svom obraćanju, prisutne je upoznao sa osnovnim razlozima zbog kojih se predlaže donošenje ovog zakona, kao i samim zakonskim rješenjima koja se predlažu.

Okrugli sto u Budvi otvorio je gospodin Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja, koji je istakao da je ovo drugi okrugli sto u okviru javne rasprave o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te da je Programom rada Vlade Crne Gore predviđen ovaj nacrt Zakona, kao i da su u okviru ove faze, odnosno javne rasprave zakazana tri okrugla stola. U svom obraćanju, prisutne je upoznao sa osnovnim razlozima zbog kojih se predlaže donošenje ovog zakona. Gospodin Jovo Pajović, generalni direktor Direktorata za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračko invalidsku zaštitu upoznao je prisutne sa samim zakonskim rješenjima koja se predlažu.

Okrugli sto u Podgorici otvorio je gospodin Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja, koji je istakao da je ovo treći okrugli sto u okviru javne rasprave o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te da je Programom rada Vlade Crne Gore predviđen ovaj nacrt Zakona, kao i da su u okviru ove faze, odnosno javne rasprave održana tri okrugla stola. U svom obraćanju, prisutne je upoznao sa osnovnim razlozima zbog kojih se predlaže donošenje ovog zakona. Gospodin Jovo Pajović, generalni direktor Direktorata za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračko invalidsku zaštitu upoznao je prisutne sa samim zakonskim rješenjima koja se predlažu.

Dana 18.09.2018. godine održana je zajednička sjednica Glavnog odbora Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Skupštine Saveza sindikata Crne Gore, na temu „Izmjene i dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju“, kojoj su pored predstavnika Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Saveza sindikata

Crne Gore prisustvovali i gospodin Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja, predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja i Svjetske banke.

Komentare na Nacrt zakona, u toku javne rasprave, dali su sljedeći subjekti:

- Radenko Radević, u svojstvu zainteresovanog lica;
- Stojan Mitrović, u svojstvu zainteresovanog lica;
- Branislav Mitrović, u svojstvu zainteresovanog lica;
- Olga Kapičić, u svojstvu zainteresovanog lica;
- Biljana Jerković, u svojstvu zainteresovanog lica;
- Savez invalida rada sa potpunim gubitkom radne sposobnosti Crne Gore;
- mihailodjur1984@gmail.com, u svojstvu zainteresovanog lica;
- Advokat Nikola Kovačević, u svojstvu zainteresovanog lica;
- NVO „Udruženje za zaštitu prava vojnih invalida“
- Agencija za nacionalnu bezbjednost
- Savez sindikata Crne Gore
- Rasema Hekalo, Udruženje roditelja djece sa smetnjama u razvoju “OAZA” Bijelo Polje
- Marko Hajduković, Udruženje invalida rada Bijelo Polje
- Mićo Radović, u svojstvu zainteresovanog lica
- Milosav Tomović, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija Bijelo Polje
- Vukoman Furtula, Udruženje penzionera Bijelo Polje
- Nedžad Pinčić, član upravnog odbora Sindikata lučkih radnika Luka Bar
- Miloš Šaranović, u svojstvu zainteresovanog lica
- Svjetlana Lalić, predsjednica Sindikalne organizacije Vodovod i kanalizacija D.O.O. Budva
- Nada Matković, predsjednica Sindikalne organizacije Psihijatrijske bolnice u Kotoru
- Ilija Bogetić, Sindikat vatrogasaca Opštine Budva
- Nikolaj Knežević, predsjednik Sindikalne organizacije prosvjetnih radnika Budva
- Granica Rovčanin, Sindikalna organizacija Opštine Budva
- Lidija Pejović, predsjednica Sindikata banaka Crne Gore
- Vladimir Obradović, predsjednik Sindikata lučkih radnika Luka Bar
- Dušan Kaščelan, Sindikat Daido metal Kotor AD, Kotor

- Željka Savković, potpredsjednica Radničke partije
- Momo Joksimović, predsjednik Partije penzionera, invalida i restitucije
- Predrag Milikić, predstavnik Strukovnog sindikata vatrogasaca Crne Gore
- Predrag Spasojević, predstavnik Sindikata Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija
- Nikola Žugić, predstavnik rudara Rudnika „Boksiti“ u Nikšiću
- Ilija Đilas, predstavnik rudara Rudnika „Boksiti“ u Nikšiću
- Branko Milošević, predstavnik Saveza udruženja penzionera Crne Gore
- Vesko Bijelić, potpredsjednik Strukovnog sindikata taksista Crne Gore
- Milan Vukčević, predsjednik NVO „Radoje Dakić“
- Radoman Minić, predsjednik Sindikata KAPa u stečaju
- Mladen Radenović, predstavnik radnika Telekom Crne Gore
- Vukašin Zogović, predstavnik Sindikata Univerziteta ispred Unije slobodnih sindikata
- Dragana Ilić, profesorica u Gimnaziji „Slobodan Škerović“ u Podgorici
- Nenad Rakočević, Sindikat uprave i pravosuđa Crne Gore
- Bešir Kajević, predsjednik Sindikata energetike Crne Gore
- Veselin Krivokapić, predsjednik Sindikata NLB banke
- Zoran Klikovac, član Sindikalne organizacije mašinovođa Crne Gore
- Milivoje Krivokapić, predstavnik Udruženja sudija Crne Gore
- Nataša Anastasov, Savez udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa“ iz Podgorice
- Vladimir Pavićević, predsjednik Sindikata *zdravstva* Crne Gore
- Udruženje sudija Crne Gore
- Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore
- Tužilački savjet
- Saša Milošević, predsjednik Sindikata lučkih i radnika u pomorskom brodarstvu i transportu Crne Gore
- Veljko Baošić, Sindikat poljoprivrede, prehrambene i duvanske industrije Crne Gore
- Marko Kaluđerović, predsjednik Samostalnog sindikata đačkih i studentskih domova Crne Gore
- Sonja Knežević, predsjednica Sindikata trgovine
- Aleksa Marojević, Unija slobodnih sindikata Crne Gore
- Stanoje Šćekić, predsjednik Sindikata Telenora
- Slobodan Savović, profesor u Gimnaziji „Slobodan Škerović“ u Podgorici

- Milanka Maraš, Sindikalna organizacija Medicinskog fakulteta
- Milorad Ceković, zaposleni u Elektrolizi u KAPu
- Vlado Šćepanović, predsjednik Sindikalne organizacije Radio-difuznog centra Crne Gore
- Gradimir Rajković, Sindikat zdravstva Crne Gore
- Vladimir Mijailović, Podgorica, u svojstvu zainteresovanog lica
- Borislav Pavlović, Udruženje taksista Crne Gore
- Sindikat uprave i pravosuđa Crne Gore
- Unija poslodavaca Crne Gore
- Sindikat bezbjednosnih institucija Crne Gore
- Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

SUBJEKTI KOJI SU UČESTVOVALI U KONSULTACIJAMA I JAVNOJ RASPRVI	INICIJATIVE I PREDLOZI	ODGOVOR OBRADIVAČA TEKSTA NACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU
Unija slobodnih sindikata Crne Gore	1. pravo na starosnu penziju stiče se sa navršenih 65 (muškarac), odnosno 62 (žena) godina života i najmanje 15 godina penzionog staža, sa mogućnošću rada do 67 godine života.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju zaustavi na 66 godina života- za muškarca i 64 godine-za ženu, kao i to da se poveća starosna granica za ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu penziju na 63 godine života, uz prelazni period od 6 godina, odnosno povećanje starosne granice za po dva mjeseca na godišnjem nivou.

	2. starosna penzija utvrđuje se od prosjeka zarada, odnosno osnovica osiguranja ostvarenih u 15 najpovoljnijih godina za osiguranika.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine penzija, do 2030. godine, isključujući zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda staža osiguranjakoje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)
	3. da starosna penzija za 40 godina staža ne može biti niža od 70% osnovice za obračun penzije	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: Predloženo rješenje znači povećanje stope zamjene sa sadašnjih 56% na 70% što je veliki finansijski izdatak koji bi zahtijevao veliko povećanje transfera iz budžeta i uticao na održivost penzijskog sistema.
	4. Da se uslovi zapošljavanje penzionisanih lica;	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: Ograničavanje zapošljavanja penzionera nije predmet Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, već Zakona o radu i Zakona o državnim službenicima i namještenicima. Predmet Zakona o penzijskom i invalidskom

		<p>osiguranju je samo pitanje da li se obustavlja isplata penzije korisniku koji se zaposli i da li mu se i na koji način ponovo određuje penzija nakon prestanka ponovnog zaposlenja.</p>
	<p>5. Da reprezentativne organizacije zaposlenih i poslodavaca imaju pravo na po jednog predstavnika u Upravnom odboru Fonda PIO;</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Odredbom člana 6 Zakona o reprezentativnosti sindikata propisano je da sindikat, kome je utvrđena reprezentativnost u skladu sa tim zakonom, ima pravo na učešće u radu organa upravljanja, između ostalog i Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore. Stavom 2 navedenog zakona propisano je da se, ako je u tijelima upravljanja propisano učešće manjeg broja predstavnika sindikata u odnosu na broj reprezentativnosti sindikata na odgovarajućem nivou, primjenjuje princip rotacije u skladu sa posebnim sporazumom tih sindikata.</p> <p>Analizom uporednih iskustava u državama okruženja utvrđeno je da je sastav organa upravljanja penzijskim fondovima, odnosno zavodima u državama u</p>

		<p>okruženju gotovo identičan Upravnom odboru Fonda PIO Crne Gore. Takođe, ističemo da je situacija slična i u organima upravljanja u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore, kao i Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore.</p> <p>Eventualno povećanje broja predstavnika sindikata u Upravnom odboru Fonda PIO iniciralo bi zahtjeve za povećanjem broja predstavnika drugih subjekata koji participiraju u Upravnom odboru (poslodavci, penzioneri) što nije racionalno.</p>
	<p>6. Da se starosna granica bračnog druga za sticanje porodične penzije smanji sa 52 godine na 48 godina života;</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U odnosu na predmetni predlog za izmjenu zakona ističemo da je odredbom člana 206b već propisano da pravo na porodičnu penziju imaju udovac, odnosno udovica, ako do smrti bračnog druga nijesu navršili 52 godine života, ali su imali navršenih 45 godina, kada navrše 52 godine života.</p> <p>Predlog faktički znači da se starosna granica za sticanje prava na porodičnu penziju vrati na uslove koji su u Crnoj Gori bili u primjeni godinama unazad. Predlog</p>

		ne uzima u obzir demografske trendove činjenicu da je lice sa 48 godina radno sposobno, kao i da je trend u EU i okruženju povećanje starosne granice za ostvarivanje prava na porodičnu penziju.
Unija slobodnih sindikata Crne Gore ispred Strukovnog sindikata vatrogasaca Crne Gore	U členu 197a stav 1 posle tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi: “vatrogasci spasioci u službama zaštite i spašavanja”	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Navedenim predlogom predloženo je propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja za vatrogasce spasioce, što nije prihvatljivo iz razloga što takvi predlozi nepovoljno utiču na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Osnovni princip na kojem se temelji sistem penzijskog i invalidskog osiguranja je princip da prava iz ovog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Za sve osiguranike doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje plaća se po istoj stopi. Stoga bi trebalo da svi osiguranici pod istim uslovima ostvaruju pravo na penziju.</p> <p>Ističemo takođe da u cilju ravnopravnosti osiguranika u penzijskom sistemu, prema rješenjima predloženim Nacrtom zakona,</p>

		od 2020. godine neće biti posebnih uslova penzionisanja, ni u zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni u drugim zakonima.
Savez udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju “Naša inicijativa”	1. da se u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju izrazi “invalidno lice”, ”invalidno dijete” i ”invalidnost” upodobe sa savremenom terminologijom, npr. lice sa invaliditetom, dijete sa smetnjama u razvoju, dijete sa teškoćama u razvoju, invaliditet i sl	Odgovor: već propisano članom 10 stav 3 Nacrta zakona
	2. da se razmotri mogućnost za povoljnije sticanje porodične penzije za dijete odnosno lice sa invaliditetom u smislu člana 46 stav 5 a u vezi sa članom 47 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (da lice sa teškim oblikom invaliditeta, sa najmanje 75% utvrđene smanjene radne sposobnosti, ima veći procenat porodične penzije, odnosno umjesto 70% da ima pravo na penziju u iznosu od 90% ili 100%)	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: Uslovi za ostvarivanje prava i određivanje visine porodične penzije, za djecu, propisani su Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju. Propisivanjem povoljnijih uslova za određivanje penzije za pojedine kategorije djece (lica sa invaliditetom) dovelo bi u neravnopravan položaj drugu djecu koja su takođe ostala bez jednog ili oba roditelja.
	3. U članu 10 izmjena zakona navodi se da dijete sa smetnjama u razvoju u skladu sa propisima o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: U odnosu na navedeni predlog ističemo da je predloženom izmjenom

	<p>obrazovnim potrebama stiče pravo na porodičnu penziju. Ovdje je izostavljena čitava jedna grupa lica iz člana 6 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom kao npr:</p> <p>a) lice kojem je utvrđen status invalida rada u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju,</p> <p>b) lice ometeno u razvoju koje je razvrstano u određenu kategoriju u skladu sa posebnim propisima, a završilo je redovno obrazovanje kao i lice kod kojeg je nastupio invaliditet u skladu sa propisima o boračkoj i invalidskoj zaštiti.</p>	<p>zakona predviđeno da pravo na porodičnu penziju pored djece nesposobne za samostalan život i rad nastale do uzrasta do koga se djeci obezbjeđuje pravo na porodičnu penziju i djece kod koje je nesposobnost za samostalan život i rad nastala poslije uzrasta do koga se djeci obezbjeđuje pravo na porodičnu penziju, a prije smrti osiguranika, odnosno korisnika prava, pod uslovom da ga je korisnik prava izdržavao do svoje smrti, stiču i djeca sa smetnjama u razvoju, odnosno djeca sa tjelesnim, intelektualnim, senzornim smetnjama, kao i djeca sa kombinovanim smetnjama iz spektra autizma, shodno propisima o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim potrebama i ona im pripada od prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti. Dakle, normom je predviđena posebna zaštita djece nesposobne za samostalan život i rad, odnosno djece sa smetnjama u razvoju koja se zaposle, odnosno obavljaju samostalnu djelatnost, jer se zbog njegove opšte radne sposobnosti pretpostavlja da svojim radom ne može na zadovoljavajući način obezbijediti adekvatnu materijalnu i socijanu sigurnost. Nacrtom zakona nije</p>
--	--	---

		propisana starosna granica od 18 godina za ostvarivanje prava na porodičnu penziju.
	4. da se osiguraniku kod koga je utvrđen djelimični gubitak radne sposobnosti od 75% propišu povoljniji uslovi za penzionisanje, odnosno da to lice može ostvariti pravo na penziju i sa radnim stažom od ¼ radnog vijeka.	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Uslovi za ostvarivanje prava na penziju za osiguranike kod kojih je utvrđen djelimični gubitak radne sposobnosti su propisani kao i kod osiguranika kod kojih je utvrđen potpuni gubitak radne sposobnosti, s tim što osiguranici sa djelimičnim gubitkom radne sposobnosti koji ostvare pravo na djelimičnu invalidsku penziju mogu biti zaposleni jednu četvrtinu punog radnog vremena. Propisivanjem povoljnijih uslova za ostvarivanje prava na djelimičnu invalidsku penziju dovelo bi u neravnopravan položaj osiguranike kod kojih je utvrđen potpuni gubitak radne sposobnosti.</p>
	5. da na pravnoj snazi ostane član 197i Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojim su propisani uslovi za ostvarivanje prava na starosnu penziju roditelja, odnosno staratelja koji brinu o licima sa teškim smetanjama u	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Uz razumijevanje teškog</p>

razvoju a koji su korisnici lične invalidnine.

položaja djece sa teškim smetnjama u razvoju, kao i njihovih roditelja, smatramo da se pitanja iz socijalne i dječije zaštite, kao i pitanja vezana za druge sisteme ne mogu rješavati u penzijskom sistemu. Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja su lična prava po osnovu nastupanja rizika starosti, invalidnosti ili smrti osiguranika. Kao lična prava ona nijesu vezana za svojstvo drugog lica.

Napominjemo da roditelji djeteta koje ima smetnje u razvoju, odnosno dijete sa smetnjama u razvoju mogu ostvariti sljedeća prava iz socijalne i dječije zaštite: rad sa polovinom punog radnog vremena (jedan od zaposlenih roditelja), pravo na ličnu invalidninu, dodatak za djecu, naknadu po osnovu rođenja djeteta za lice koje je na evidenciji ZZZ CG i redovnog studenta, pravo na dnevni boravak u dnevnom centru, pravo na povlastice u putničkom saobraćaju, pravo na naknadu roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu, kao i pravo na troškove smještaja u ustanovi i troškove prevoza.

Takođe, shodno Zakonu o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti nezaposlenom licu koje ima više od 25 godina staža osiguranja, a

		roditelj je lica koje u skladu sa zakonom ostvaruje pravo na ličnu invalidninu, pripada pravo na novčanu naknadu do ponovnog zaposlenja, odnosno do nastupanja nekog od osnova za prestanak prava na novčanu naknadu po ovom zakonu.
	6. Predlaže se smanjenje starosne granice za ostvarivanje prava na starosnu penziju za lica sa invaliditetom na 50 godina starosti i 15 godina staža osiguranja.	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Navedenim predlogom predloženo je smanjenje starosne granice za ostvarivanje prava na starosnu penziju za lica sa invaliditetom, što nije prihvatljivo iz razloga što se za sve osiguranike doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje plaća po istoj stopi, pa stoga svi osiguranici treba da pod istim uslovima ostvaruju pravo na penziju.</p> <p>Takođe napominjemo da u cilju ravnopravnosti osiguranika u penzijskom sistemu, od 2020. godine neće biti posebnih uslova penzionisanja, ni u zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni u drugim zakonima.</p>
Savez sindikata Crne Gore	1. Da se za obračun visine penzije uzima 20 uzastopnih godina;	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine

		penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)
	2. Da se sve godine u kojima je doprinos za PIO uplaćivan na najnižu cijenu rada i minimalnu zaradu ne uračunavaju za osnovicu za izračun penzije, već da se samo priznaju kao godine staža osiguranja;	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)
	3. Da je iznos najniže penzije (koja trenutno iznosi 125,63 EUR-a) neodrživ, što znači da bi ga trebalo povećati;	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se u Budžetu za 2019. godinu obezbijede sredstva za povećanje nominalnog iznosa najniže penzije.
	4. Da se izvrši upoređenje važeće formule za usklađivanje penzija i vrijednosti penzije za jedan lični bod sa novom rotirajućom formulom koja je predložena Nacrtom zakona;	Odgovor: Izvršena je analiza i poređenje postojeće formule za usklađivanje penzija i vrijednosti penzije za jedan lični bod sa novom rotirajućom formulom koja je predložena Nacrtom zakona. Za izračun usklađivanja penzija i vrijednosti penzije za jedan lični bod pošlo se od procjene kretanja potrošačkih cijena i zarada u Crnoj Gori prema podacima Ministarstva finansija za period 2018.- 2020. godina.

		<p>Zbog procjene kretanja izdataka po osnovu prava iz PIO od 2021. – 2032. godine, uzeto je kretanje ovih pokazatelja kao u 2020. godini .</p> <p>Na osnovu ovih procjena efekti primjene nove – rotirajuće formule su vidljivi od 2021. godine, kada se očekuje brži rast zarada od rasta potrošačkih cijena.</p> <p>Za prve dvije godine (2019. i 2020. godina) usklađivanje penzija i vrijednosti penzije za jedan lični bod je isto primjenom i postojeće i nove formule, jer se prema procjeni očekuje brži rast potrošačkih cijena od rasta zarada.</p>
	<p>5. Da se propišu posebni uslovi za sticanje prava na starosnu penziju i povoljniji način izračuna visine penzije za zaposlene koji rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem: u Upravi policije; ANB; licima na službi u Vojsci Crne Gore; zaposlenim u organima i organizacijama koji, u smislu propisa o odbrani, zaštiti i spašavanju rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem; u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija;</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, pa bi propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja za određene kategorije lica, kako je predloženo, zahtijevalo redistribuciju sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju pravo na penziju ka osiguranicima koji to pravo ostvaruju pod povoljnijim uslovima. Prihvatanje</p>

		<p>predloženih rješenja i propisivanje posebnih uslova penzionisanja za navedene kategorije lica u odnosu na druge osiguranike u Crnoj Gori koji pravo ostvaruju po opštim propisima, dovelo bi do narušavanja principa ravnopravnosti, drugih sličnih zahtjeva za posebnim uslovima penzionisanja, povećanja broja korisnika, kao i povećanja sredstava za finansiranje penzijskog sistema, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.</p>
	<p>6. Da se godišnji lični koeficijent utvrđuje na osnovu zarada, odnosno osnovica osiguranja počev od 1. januara 1970. godine, tako da se zarada, odnosno osnovica osiguranja utvrđena za svaku kalendarsku godinu podijeli sa srazmjernim dijelom prosječne godišnje zarade jednakim utvrđenom vremenu osiguranja za tu kalendarsku godinu;</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Razmatrajući navedeni predlog došlo se do zaključka da je isti neprihvatljiv iz razloga što bi usvajanje istog dovelo u neravnopravan položaj osiguranike koji su radili 12 mjeseci u toku jedne godine u odnosu na one koji su bili osigurani pola godine, jer bi u slučaju da su bili osigurani na prosječnu zaradu i jednom i drugom lični koeficijent za tu godinu iznosio 1. Nelogično je da, ako je neko radio pola godine, ima isti lični koeficijent kao neko ko je radio cijelu godinu. Ista situacija bi bila da je neko lice radilo samo</p>

		<p>jedan mjesec za koji su mu uplaćeni doprinosi na neku veoma veliku zaradu. Ovo lice bi po ovom predlogu imalo isti lični koeficijent kao i lice koje je 12 mjeseci primalo prosječnu platu, što dovodi u pitanje pravednost.</p> <p>S druge strane, odredbom člana 22 važećeg Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano je da se godišnji lični koeficijent utvrđuje na osnovu zarada, odnosno osnovica osiguranja počev od 1. januara 1970. godine, tako što se zarada, odnosno osnovica osiguranja utvrđena za svaku kalendarsku godinu podijeli sa prosječnom godišnjom zaradom u Crnoj Gori za istu kalendarsku godinu. Pri određivanju godišnjeg ličnog koeficijenta uzimaju se zarade, naknade zarade i osnovice osiguranja koje su služile za obračunavanje i plaćanje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, na koje je plaćen doprinos i koje su utvrđene u matičnoj evidenciji, izuzev iz godine u kojoj se ostvaruje pravo. Takođe, članom 23 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, propisano je da se lični koeficijent utvrđuje tako što se zbir</p>
--	--	--

		<p>godišnjih ličnih koeficijenata, podijeli sa periodom za koje su obračunati, s tim što se svaka godina računa kao 1, svaki mjesec kao 0,0833, a svaki dan kao 0,00274.</p>
	<p>7. Da najniža penzija iznosi 40% minimalne potrošačke korpe po izvještaju Zavoda za statistiku Crne Gore, ili 40% prosječne zarade;</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se u Budžetu za 2019. godinu obezbijede sredstva za povećanje nominalnog iznosa najniže penzije.</p>
	<p>8. Da pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti članovi porodice bez obzira na staž umrlog osiguranika;</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U odnosu na dostavljeni predlog ističemo da je izradi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju prethodila analiza postojećih rješenja i trendova, kako u penzijskom sistemu Crne Gore, tako i u državama u okruženju i državama članicama Evropske unije, kao i analiza finansijskog uticaja pojedinih zakonskih rješenja na penzijski sistem. Pomenuti predlog znači ukidanje staža kao uslova za ostvarivanje prava na porodičnu penziju, što vodi u sivu ekonomiju jer ne bi bilo bitno plaćanje doprinosa za ostvarivanje prava. Postojećim zakonom štite se članovi porodice, odnosno djeca.</p>

		<p>Tako, za slučaj smrti usljed povrede na radu i profesionalne bolesti ne traži se uslov staža, kao ni za lica mlađa od 20 godina. Za lica starosti od 20-30 godina minimalni uslov staža je jedna godina, dok za lica starija od 30 godina radni staž treba da pokriva 1/3 radnog vijeka. Takođe, pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti članovi porodice umrlog osiguranika koji je navršio najmanje pet godina staža osiguranja ili ispunio uslove za starosnu ili invalidsku penziju. Ako je smrt osiguranika nastupila kao posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti, članovi njegove porodice mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju, bez obzira na dužinu staža osiguranja osiguranika.</p>
	<p>9. Da pravo na porodičnu penziju može ostvariti vanbračni drug;</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Imajući u vidu da vanbračne zajednice <i>de facto</i> postoje, dokazivanje postojanja iste je vrlo teško jer u Crnoj Gori ne postoji institucija koja vodi evidenciju o ovoj vrsti zajednica, pa bi usvajanje predloga za ostvarivanje prava na porodičnu penziju vanbračnih drugova moglo dovesti do zloupotreba sistema.</p>

		<p>Takođe, odredbe Porodičnog zakona propisuju da je vanbračna zajednica zajednica života muškarca i žene, koja traje najmanje tri godine, ali ne i način dokazivanja postojanja vanbračne zajednice.</p> <p>Ovdje treba istaći da se članovima porodice, koji mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju, smatraju i djeca rođena van braka, odnosno u vanbračnim zajednicama.</p>
	<p>10. Ukoliko lice u momentu smrti bračnog, odnosno vanbračnog druga nema navršenih 52 godine, a ako je do smrti bračnog, odnosno vanbračnog druga navršilo 5 godina braka, odnosno vanbračne zajednice, ima pravo da bira između porodične i svoje penzije, kada stekne uslove za ostvarivanje starosne penzije.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Postojećim Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, osiguraniku, odnosno korisniku penzije koji stekne pravo na dvije ili više penzija omogućeno je da izabere koju od penzija će da koristi. Ovdje naglašavamo da se navedena mogućnost pruža osiguraniku, odnosno korisniku koji ispunjava zakonom propisane uslove za ostvarivanje prava na dvije ili više penzija. Jedini izuzetak od ove odredbe jesu djeca čija su oba roditelja umrla, jer ona mogu koristiti pravo na porodičnu penziju po osnovu oba roditelja, ali do iznosa utvrđenog zakonom.</p>

	<p>Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ne poznaje institut dužine trajanja braka kao uslov za ostvarivanje prava na penziju, već za ostvarivanje prava na porodičnu penziju moraju kumulativno biti ispunjeni opšti uslovi na strani umrlog osiguranika, odnosno korisnika penzije, kao i posebni uslovi, koji se odnose na članove porodice.</p> <p>Imajući u vidu da vanbračne zajednice <i>de facto</i> postoje, dokazivanje postojanja iste je vrlo teško jer u Crnoj Gori ne postoji institucija koja vodi evidenciju o ovoj vrsti zajednica, pa bi usvajanje predloga za ostvarivanje prava na porodičnu penziju vanbračnih drugova moglo dovesti do zloupotreba sistema. Takođe, odredbe Porodičnog zakona propisuju da je vanbračna zajednica zajednica života muškarca i žene, koja traje najmanje tri godine, ali ne i način dokazivanja postojanja vanbračne zajednice.</p> <p>Ovdje treba istaći da se članovima porodice, koji mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju, smatraju i djeca rođena van braka, odnosno u vanbračnim zajednicama. Takođe, odredbom člana</p>
--	--

		206b važećeg Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, propisano je da pravo na porodičnu penziju imaju udovac, odnosno udova, ako do smrti bračnog druga nijesu navršili 52 godine života, ali su imali navršenih 45 godina života, kada navrše 52 godine života.
Savez udruženja penzionera Crne Gore	Da se prosječna penzija postepeno podigne na 63% prosječne zarade u Crnoj Gori	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: Nakon detaljne analize predloga utvrđeno je da bi usvajanje navedenog predloga i njegova primjena iziskivali velika finansijska sredstva, zbog čega će Savez udruženja penzionera Crne Gore, ovaj predlog aktuelizovati kada finansijske prilike budu bolje.
Unija slobodnih sindikata Crne Gore i Savez sindikata Crne Gore	1. Da se za obračun visine penzije uzima 15 najpovoljnijih godina za osiguranike.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)

	<p>2. U članu 2 stavovi 1 i 2 zamjenjuju se stavom koji glasi:</p> <p>"U članu 17 stav 1 broj i riječi „67 godina života“ zamjenjuju se brojem i riječima „muškarac 65 godina života, odnosno žena 62 godine života“ uz napomenu da sa ovim izmjenama trebaju usaglasiti drugi članovi Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju;</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju zaustavi na 66 godina života-za muškarca i 64 godine-za ženu, kao i to da se poveća starosna granica za ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu penziju na 63 godine života, uz prelazni period od 6 godina, odnosno povećanje starosne granice za po dva mjeseca na godišnjem nivou.</p>
	<p>3. brisati članove 3, 4, 6, 7, 18, 19 i 20;</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Staž osiguranja obuhvata vrijeme provedeno na radu za koje je uplaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, dok je penzijski staž širi pojam jer osim staža osiguranja obuhvata i poseban staž (staž za koji nijesu plaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje). Nacrtom zakona je uspostavljen princip da je za ispunjenje uslova neophodno da budu ispunjeni uslovi u pogledu navršenog staža osiguranja, dok se poseban staž uzima u obzir za određivanje visine penzije, odnosno po tom osnovu osiguraniku se dodaju bodovi i povećava iznos penzije.</p>

	<p>4. Poslije člana 4 dodati novi član koji glasi:</p> <p>U članu 19 riječi "u periodu od 1. januara 1970. godine do 31. decembra godine koja prethodi godini ostvarivanja prava" zamijenjuju se riječima „20 najpovoljnijih godina”;</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)</p>
	<p>5. Član 5 mijenja se tako da glasi:</p> <p>U članu 29 mijenja se stav 3 tako da glasi: "Penzija iz stava 2 ovog člana ne može iznositi manje od 80% od minimalne zarade u Crnoj Gori”;</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se u Budžetu za 2019. godinu obezbijede sredstva za povećanje nominalnog iznosa najniže penzije.</p>
	<p>6. u istom članu poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:</p> <p>"Najniža penzija ostvarena za 40 godina staža osiguranja ne može iznositi manje od 55% prosječne zarade u Crnoj Gori ostvarene u godini koja je prethodila godini ostvarivanja prava na penziju”;</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prilikom razmatranja predloga pošlo se od činjenice da je u cilju zaštite materijalnog položaja korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, od 1. jula 2016. godine, izvršeno vanredno usklađivanje nominalnog iznosa najniže penzije za 20%, kada su sve ostale penzije usklađene za 3%. Trenutno nominalni iznos najniže penzije iznosi 125,63 eura. Iako se radi o nominalno malom iznosu, on čini 24,7% prosječne zarade u Crnoj Gori (prosječna zarada za jul 2018. godine</p>

	<p>iznosi 508,00 eura) i prema kriterijumu upoređenja odnosa visine najniže penzije i prosječne zarade u državi u skladu je sa standardima EU u ovoj oblasti. Dodatno povećanje isključivo najniže penzije, pri čemu bi sve ostale penzije ostale na istom nivou, nije pravično prema korisnicima koji imaju penzije svega par eura veće od najniže, tim prije što su platili veći doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Takođe, navedeno bi negativno uticalo na plaćanje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje i stimulisalo bi plaćanje doprinosa na minimalnu, umjesto na stvarnu zaradu.</p> <p>Osnovni princip na kome se temelji sistem penzijskog i invalidskog osiguranje jeste da prava zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je uplaćen doprinos za PIO. Dakle, visina penzije se određuje od zarada, odnosno osnovica osiguranja na koju je osiguranik platio doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Ukoliko bi se prihvatio ovaj predlog, za određivanje visine penzije ne bi bile bitne individualne zarade koje je osiguranik ostvarivao tokom radnog vijeka i na koje je plaćen doprinos za PIO, već bi se za određivanje njene</p>
--	---

		visine koristila prosječna zarada u Crnoj Gori, što nije pravedno.
	7. u istom članu u stavu 5 riječi "vrijednosti penzije za jedan lični bod" zamjenjuju se sa riječju "penzije";	Odgovor: Već propisano nacrtom zakona.
	8. u članu 8 stav 2 zamjenjuje se stavom koji glasi: "Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana djeca osiguranika stiču pravo na porodičnu penziju, bez obzira na dužinu penzijskog staža osiguranika“.	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: U odnosu na dostavljeni predlog ističemo da je prilikom izrade Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju rađena analiza postojećih rješenja i trendova, kako u penzijskom sistemu Crne Gore, tako i u državama u okruženju i državama članicama Evropske unije, kao i analiza finansijskog uticaja pojedinih zakonskih rješenja na penzijski sistem. Pomenuti predlog znači ukidanje staža osiguranja kao uslova za ostvarivanje prava na porodičnu penziju, što nije međunarodni standard i vodilo bi u sivu ekonomiju jer ne bi bilo bitno plaćanje doprinosa za ostvarivanje prava. Postojećim zakonom štite se članovi porodice umrlog osiguranika odnosno korisnika prava. Tako, za slučaj smrti usljed povrede na radu i profesionalne

		<p>bolesti ne traži se uslov staža, kao ni za lica mlađa od 20 godina. Za lica starosti od 20-30 godina minimalni uslov staža je jedna godina, dok za lica starija od 30 godina potreban staž treba da pokriva 1/3 radnog vijeka. Takođe, pravo na porodičnu penziju imaju članovi porodice korisnika starosne i invalidske penzije. Postojeća rješenja su u skladu sa međunarodnim standardima u ovoj oblasti. Pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti članovi porodice umrlog osiguranika koji je navršio najmanje pet godina staža osiguranja ili ispunio uslove za starosnu ili invalidsku penziju. Ako je smrt osiguranika nastupila kao posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti, članovi njegove porodice mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju, bez obzira na dužinu staža osiguranja osiguranika.</p>
	<p>9. članovi 9 i 13 prihvatljivi pod uslovom da se prije utvrđivanja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju usvoji Zakon o životnom partnerstvu lica istog pola. Takođe, neophodno je</p>	<p>Odgovor: Predloženo rješenje je u skladu sa Zakonom o životnom partnerstvu lica istog pola. Usvajanje ovog rješenja svakako zavisi od prethodnog usvajanja navedenog zakona.</p>

	<p>isto pravo obezbijediti za partnere koji žive u vanbračnoj zajednici;</p>	<p>Razmatranjem drugog dijela predloga, a imajući u vidu da vanbračne zajednice <i>de facto</i> postoje, došlo se do zaključka da je dokazivanje postojanja iste vrlo teško jer u Crnoj Gori ne postoji institucija koja vodi evidenciju o ovoj vrsti zajednica, pa bi usvajanje predloga za ostvarivanje prava na porodičnu penziju vanbračnih drugova moglo dovesti do zloupotreba sistema. Takođe, odredbe Porodičnog zakona propisuju da je vanbračna zajednica zajednica života muškarca i žene, koja traje najmanje tri godine, ali ne i način dokazivanja postojanja vanbračne zajednice.</p> <p>Ovdje treba istaći da se članovima porodice, koji mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju, smatraju i djeca rođena van braka, odnosno u vanbračnim zajednicama.</p>
	<p>10. Poslije člana 9 dodaje se novi član koji glasi:</p> <p>U članu 44 stav 1 broj "52" zamjenjuje se brojem "48", uz napomenu da je na osnovu ove izmjene potrebno usaglasiti</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U odnosu na predmetni predlog za izmjenu zakona ističemo da je odredbom člana 206b već propisano da pravo na porodičnu penziju imaju udovac, odnosno udovica, ako do smrti bračnog druga nijesu navršili 52 godine života, ali</p>

	<p>ostale članove Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju;</p>	<p>su imali navršenih 45 godina, kada navrš 52 godine života.</p> <p>Predlog faktički znači da se starosna granica za sticanje prava na porodičnu penziju vrati na uslove koji su u Crnoj Gori bili u primjeni godinama unazad. Predlog ne uzima u obzir demografske trendove, činjenicu da je lice sa 48 godina radno sposobno, kao i da je trend u EU i okruženju povećanje starosne granice za ostvarivanje prava na porodičnu penziju.</p>
	<p>11. u članu 17 u novom predloženom članu 100a broj "12" zamijeniti sa brojem "36";</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Predlog da se mjesečni iznosi penzije i novčane naknade za tjelesno oštećenje koji nijesu mogli biti isplaćeni zbog okolnosti koje je prouzrokovao korisnik isplaćuju za 36 mjeseci unazad nije prihvatljiv iz razloga što se budžetska sredstva Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja planiraju na godišnjem nivou, te se shodno tome i zaostale penzije i novčane naknade trebaju isplaćivati za godinu dana.</p>
	<p>12. poslije člana 17 dodaju se tri nova člana koji glase:</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p>

a) u članu 117 stav 3 mijenja se tako da glasi: „Upravni odbor Fonda imenuje i razrješava Vlada, a čine ga po: jedan član na predlog reprezentativnih organizacija sindikata u Crnoj Gori, jedan član na predlog reprezentativnih udruženja poslodavaca u Crnoj Gori, jedan član na predlog Saveza udruženja penzionera Crne Gore i četiri člana na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja“. U istom članu briše se stav 4.

Odgovor: Odredbom člana 6 Zakona o reprezentativnosti sindikata propisano je da sindikat, kome je utvrđena reprezentativnost u skladu sa tim zakonom, ima pravo na učešće u radu organa upravljanja, između ostalog i Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore. Stavom 2 navedenog zakona propisano je da se, ako je u tijelima upravljanja propisano učešće manjeg broja predstavnika sindikata u odnosu na broj reprezentativnosti sindikata na odgovarajućem nivou, primjenjuje princip rotacije u skladu sa posebnim sporazumom tih sindikata.

Analizom uporednih iskustava u državama okruženja utvrđeno je da je sastav organa upravljanja penzijskim fondovima, odnosno zavodima u državama u okruženju gotovo identičan Upravnom odboru Fonda PIO Crne Gore. Takođe, ističemo da je situacija slična i u organima upravljanja u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore, kao i Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore.

Eventualno povećanje broja predstavnika sindikata u Upravnom odboru Fonda PIO iniciralo bi zahtjeve za povećanjem broja predstavnika drugih subjekata koji

		<p>participiraju u Upravnom odboru (poslodavci, penzioneri) što nije racionalno.</p> <p>U dijelu predloga koji se odnosi na stav 4 postojećeg člana 117 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, ističemo da je članom 161 Zakona o radu propisano da se udruženje poslodavaca, u smislu ovog zakona smatra reprezentativnim ukoliko njegovi članovi zapošljavaju najmanje 25% zaposlenih u privredi Crne Gore i učestvuju u društvenom bruto proizvodu Crne Gore sa najmanje 25%.</p>
	<p>b) član 197a mijenja se tako da glasi:</p> <p>“Izuzetno od čl. 17, 197 i 198 ovog zakona, pravo na starosnu penziju mogu ostvariti osiguranici - zaposleni koji rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, i to: 1. profesionalni vatrogasci - spasioci zaposleni u službama zaštite i spašavanja i preduzetoj jedinici; 2. zaposleni u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija“.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, pa bi propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja za određene kategorije lica, kako je predloženo, zahtijevalo redistribuciju sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju pravo na penziju ka osiguranicima koji to pravo ostvaruju pod povoljnijim uslovima. Prihvatanje</p>

		<p>predloženih rješenja i propisivanje posebnih uslova penzionisanja za navedene kategorije lica u odnosu na druge osiguranike u Crnoj Gori koji pravo ostvaruju po opštim propisima, dovelo bi do narušavanja principa ravnopravnosti, povećanja broja korisnika, kao i povećanja sredstava za finansiranje penzijskog sistema, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.</p> <p>Ističemo takođe da u cilju ravnopravnosti osiguranika u penzijskom sistemu, prema rješenjima predloženim Nacrtom zakona, od 2020. godine neće biti posebnih uslova penzionisanja, ni u zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni u drugim zakonima.</p>
	<p>c) član 197d mijenja se tako da glasi:</p> <p>„Pravo na penziju primjenom odredaba čl. 197a, 197b i 197v ovog zakona može se ostvariti do 31. decembra 2020. godine“.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Već obrazloženo u prethodnom odgovoru.</p>

U členu 74a dodaje se novi stav 2 koji glasi:

„U poseban staž računa se vrijeme koje je osiguranik proveo na odsluženju vojnog roka.“

Predlog nije prihvatljiv.

Odgovor: Osnovni princip na kojem se temelji sistem penzijskog i invalidskog osiguranja je princip da prava iz ovog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Za vrijeme služenja vojnog roka nije plaćan doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, niti su se ti periodi po propisima koji su se primjenjivali u vrijeme kada je postojala obaveza služenja vojnog roka, mogli računati kao penzijski staž. Veliki je broj postojećih korisnika penzija koji su služili vojni rok, a taj period im, shodno propisima koji su se na njih primjenjivali, nije mogao uzeti u obzir prilikom ostvarivanja prava na penziju.

Kako je navedenim Predlogom zakona predloženo da se u penzijski, odnosno poseban staž računaju ranije provedeni periodi na odsluženju vojnog roka za koji nije plaćen doprinos i koji nijesu mogli biti osnov za ostvarivanje prava na penziju korisnicima koji su do sada stekli to pravo, to bi usvajanjem predloženog zakona, došlo, ne samo do stvaranja novih finansijskih obaveza za penzijski sistem,

		<p>već i do narušavanja principa ravnopravnosti, kao i drugih sličnih zahtjeva za računanjem u penzijski staž perioda za koji nije uplaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje.</p>
<p>Radenko Radević</p>	<p>U sklopu člana 18 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PIO u član 197đ u stavu 1, izuzetno uz staž osiguranja za sticanje prava na penziju priznaje poseban staž iz člana 74a koji bi pripadao majkama koje su rodile djecu.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Po pitanju ovog predloga ističemo da je članom 74a Zakona o PIO propisano da se osiguraniku – ženi za djecu koju je rodila u poseban staž uračunava šest mjeseci za svako rođeno dijete. Poseban staž i staž osiguranja predstavljaju vrste penzijskog staža koje se međusobno razlikuju zbog čega imaju i različit tretman prilikom propisivanja uslova za sticanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Poseban staž je vrijeme provedeno van rada, za koje nije uplaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, a koje se iz društveno opravdanih razloga, priznaje u penzijski staž za sticanje i određivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Za ispunjenje uslova za sticanje prava na starosnu penziju sa 40 godina staža osiguranja, bez obzira na navršene godine života, ni po važećem zakonu periodi posebnog staža se ne uzimaju u obzir. Na navedenom principu se temelji Nacrt</p>

		<p>Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PIO, prema kome se za ispunjenje uslova za sticanje prava na penziju uzima u obzir staž osiguranja, odnosno periodi provedeni na radu za koje je uplaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, dok se za određivanje visine penzije uzima u obzir penzijski staž (u koji osim staža osiguranja spadaju i periodi posebnog staža za koje nijesu plaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje).</p> <p>Dakle, poseban staž će se uzimati u obzir za određivanje visine penzije, odnosno po tom osnovu osiguraniku se dodaju bodovi i povećava iznos penzije.</p>
<p>Stojan Mitrović</p>	<p>Sve države bivše Jugoslavije, sem Crne Gore, priznale su u radni staž služenje vojnog roka. Predlažem da to uradi i Crna Gora kroz izmjene i dopune ovog Zakona, samim tim bi se ispravila velika nepravda prema jednoj generaciji odnosno diskriminacija u odnosu na one koji nemaju tu obavezu.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Osnovni princip na kojem se temelji sistem penzijskog i invalidskog osiguranja je princip da prava iz ovog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje.</p> <p>Za vrijeme služenja vojnog roka nije plaćan doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, niti su se ti periodi po propisima koji su se primjenjivali u vrijeme kada je postojala obaveza služenja</p>

		<p>vojnog roka, mogli računati kao penzijski staž. Veliki je broj postojećih korisnika penzija koji su služili vojni rok, a taj period im, shodno propisima koji su se na njih primjenjivali, nije mogao uzeti u obzir prilikom ostvarivanja prava na penziju.</p> <p>Kako je navedenim Predlogom zakona predloženo da se u penzijski, odnosno poseban staž računaju ranije provedeni periodi na odsluženju vojnog roka za koji nije plaćen doprinos i koji nijesu mogli biti osnov za ostvarivanje prava na penziju korisnicima koji su do sada stekli to pravo, to bi usvajanjem predloženog zakona, došlo, ne samo do stvaranja novih finansijskih obaveza za penzijski sistem, već i do narušavanja principa ravnopravnosti, kao i drugih sličnih zahtjeva za računanjem u penzijski staž perioda za koji nije uplaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje.</p>
<p>Branislav Mitrović</p>	<p>Predlažem da se izmjenama zakona vrijeme provedeno na redovnom služenju vojnog roka računa u radni staž, odnosno staž osiguranja, ako poslodavac ili sam osiguranik uplati doprinos za penziono osiguranje na osnovicu minimalne (ili prosječne) zarade u Crnoj Gori.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Osnovni princip na kojem se temelji sistem penzijskog i invalidskog osiguranja je princip da prava iz ovog osiguranja zavise od dužine ulaganja i</p>

O B R A Z L O Ž E N J E: Na odsluženje vojnog roka se odlazilo na poziv tadašnje države. Radnik je tokom služenja vojnog roka primao platu (bilo kakvu) i imao je zdravstveno osiguranje. Jedino je potrebno da uplati doprinos za penziono osiguranje i eventualno određeni porez. Mnogim poslodavcima će jeftinije biti da uplate doprinos za penziono osiguranje na period 12 do 15 mjeseci (zavisi koliko je radnik proveo na odsluženju vojnog roka), nego da isplaćuju otpremnine radnicima za sporazumni raskid radnog odnosa. Ako poslodavac to ne želi, treba omogućiti radniku da, ako želi, sam uplati doprinos. Obračun iznosa doprinosa bi uradio Fond PIO po prethodno podnesenom zahtjevu poslodavca ili radnika.

visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Za vrijeme služenja vojnog roka nije plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, niti su se ti periodi po propisima koji su se primjenjivali u vrijeme kada je postojala obaveza služenja vojnog roka, mogli računati kao penzijski staž. Veliki je broj postojećih korisnika penzija koji su služili vojni rok, a taj period im, shodno propisima koji su se na njih primjenjivali, nije mogao uzeti u obzir prilikom ostvarivanja prava na penziju.

Kako je navedenim Predlogom zakona predloženo da se u penzijski, odnosno poseban staž računaju ranije provedeni periodi na odsluženju vojnog roka za koji nije plaćen doprinos i koji nijesu mogli biti osnov za ostvarivanje prava na penziju korisnicima koji su do sada stekli to pravo, to bi usvajanjem predloženog zakona, došlo, ne samo do stvaranja novih finansijskih obaveza za penzijski sistem, već i do narušavanja principa ravnopravnosti, kao i drugih sličnih zahtjeva za računanjem u penzijski staž perioda za koji nije uplaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje.

<p>Olga Kapičić</p>	<p>Kao roditelj djeteta sa autizmom, i kao zaposlena majka moram da se osvrnem na predlog Zakona. Koliko sam mogla da vidim, nas roditelja dece sa težim smetnjama nema u ovom predlogu „ tj. nemamo više pravo na penziju nakon 20 godina radnog staža. S obzirom na teške uslove u kojima naše porodice jedva funkcionišu, ovaj uslov za penziju nam je bio slamka spasa. Molim Vas, da učinite što možete kako bi naša prava zadržali.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Uz razumijevanje teškog položaja djece sa teškim smetnjama u razvoju, kao i njihovih roditelja, smatramo da se pitanja iz socijalne i dječije zaštite, kao i pitanja vezana za druge sisteme ne mogu rješavati u penzijskom sistemu. Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja su lična prava po osnovu nastupanja rizika starosti, invalidnosti ili smrti osiguranika. Kao lična prava ona nijesu vezana za svojstvo drugog lica.</p> <p>Napominjemo da roditelji djeteta koje ima smetnje u razvoju, odnosno dijete sa smetnjama u razvoju mogu ostvariti sljedeća prava iz socijalne i dječije zaštite: rad sa polovinom punog radnog vremena (jedan od zaposlenih roditelja), pravo na ličnu invalidninu, dodatak za djecu, naknadu po osnovu rođenja djeteta za lice koje je na evidenciji ZZZ CG i redovnog studenta, pravo na dnevni boravak u dnevnom centru, pravo na povlastice u putničkom saobraćaju, pravo na naknadu</p>
----------------------------	---	--

		<p>roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu, kao i pravo na troškove smještaja u ustanovu i troškove prevoza.</p> <p>Takođe, shodno Zakonu o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti nezaposlenom licu koje ima više od 25 godina staža osiguranja, a roditelj je lica koje u skladu sa zakonom ostvaruje pravo na ličnu invalidninu, pripada pravo na novčanu naknadu do ponovnog zaposlenja, odnosno do nastupanja nekog od osnova za prestanak prava na novčanu naknadu po ovom zakonu.</p>
<p>Biljana Jerković</p>	<p>Uočavam da po ovom nacrtu, roditelji djece sa teškim i težim smetnjama u razvoju, nemaju pravo na penziju nakon 20 godina radnog staža, kako je prethodnim zakonom bilo predviđeno. Sigurno Vam je poznato u kakvoj situaciji se mi, roditelji takve djece nalazimo, i možda možete da zamislite koliko nam je teško organizovati čuvanje djeteta da bi išli na posao, (ako smo imali ludu sreću da radimo u momentu kad dobismo bolesno dijete, jer poslodavci jako teško zapošljavaju roditelje djece sa teškim invaliditetom) i u kakvoj se teškoj</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor dat na prethodni predlog.</p>

	materijalnoj situaciji izlažemo ako se ukine ovo pravo. Molim Vas, da učinite što možete, što je do Vas da se zadrži norma iz prethodnih propisa.	
Savez invalida rada sa potpunim gubitkom radne sposobnosti Crne Gore	<p>Odredbama važećeg Zakona i podzakonskih akata, napravljena je razlika između invalida rada sa potpunim gubitkom radne sposobnosti i ostalih lica sa invaliditetom, na način što određena prava i prinadležnosti koje iz tog prava proističu nisu istovjetne za obje ove kategorije. Invalidna lica sa potpunim gubitkom radne sposobnosti koja su nesposobna za rad, bilo zbog povrede na radu, profesionalnog oboljenja, bilo zbog bolesti ili povrede van rada, ne uživaju ista prava, kao i osobe, koje imaju status invalidnog lica zbog invaliditeta bilo fizičkog bilo duševnog.</p> <p>Pitamo se zašto je napravljena ovakva razlika i zašto i lica sa potpunim gubitkom radne sposobnosti nemaju pravo u istom obimu, kao i druga lica sa invaliditetom. Zašto nemaju pravo na subvenciju za električnu energiju, telekomunikacije, pravo na popuste u prevozu, pravo na popust prilikom pregleda i liječenja, kao i</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Program subvencioniranja određenih kategorija lica za utrošenu električnu energiju, ostvarivanje popusta u telekomunikacijama, povlastica u prevozu, povlastica kod pregleda i liječenja, lakše ostvarivanje prava na novčanu naknadu za tuđu pomoć i njegu nijesu predmet regulative Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.</p>

sva druga prava, koja imaju druga lica sa invaliditetom.

Smatramo da Konvencije o zaštiti prava invalida, kao i drugi međunarodni akti, štite invalidna lica i garantuju svim invalidnim licima posebnu zaštitu nezavisno da li je invalidnost stečena rođenjem ili povredom na poslu, van posla, profesionalnom bolešću ili bolešću van posla. Zbog svega navedenog, molimo Vas da snagom Vašeg autoriteta, a u skladu sa Vašim nadležnostima učinite da se sva invalidna lica u pravima izjednače, odnosno da lica sa potpunim gubitkom radne sposobnosti imaju pravo u pogledu:

-Subvencija za električnu energiju

-Popust u telekomunikacijama

-Telefon internet i slično

-Povlastice u prevozu

-Povlastice kod pregleda i liječenja

-Lakše ostvarivanje prava na novčanu naknadu, za tuđu pomoć i njegu

Nadamo se da ćete imati razumijevanje za gore navedeno i da ćete sva lica sa invaliditetom izjednačiti u pogledu prava,

	<p>što je i naloženo međunarodnim konvencijama.</p>	
<p>mihailodjur1984@gmail.com</p>	<p>Poštovani, uvidom u Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, koji se trenutno nalazi u fazi javne rasprave, sa pozicije radnika koga ovaj Nacrt direktno pogađa, iznio bih par komentara.</p> <p>Smatram da je dodavanje novih riječi „i 65 godina života“ članu 17 postojećeg zakona nepravedno prema radnicima koji su sa 40 godina staža stekli uslov za penziju. Produžavanjem radnog vijeka radnika, “zarobljava” se radno mjesto za mlađe populacije koje čekaju na posao, za još 5 godina. U obzir je trebalo uzeti i podatak da je prosječan životni vijek muškarca u Crnoj Gori 72,4 godine a žena 76,8 godina.</p> <p>Treba uzeti u obzir i “produktivnost” na poslu koju osobe starije od 60 godina imaju. Prije svega poslovi koji zahtijevaju od radnika da su veći dio radnog vremena na nogama, u pokretu, da obavljaju određene lakše ili teže fizičke aktivnosti. Molio bih da realno sagledate situaciju u kojoj će se naći zaposleni u privatnom sektoru. Da li mislite da će za radnike</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.</p>

starije od 60 godina stvarno biti mjesta i potražnje u privatnom i javnom sektoru?

Zbog svega gore navedenog, mišljenja sam da je stav 2 člana 17 Zakona trebalo ostaviti nepromijenjen i kao osnovni kriterijum za starosnu penziju uzeti 40 godina radnog staža. Napomenuo bih da mislim na 40 godina nebeneficiranog radnog staža.

Druga stvar koja je naročito sporna je član 20 Nacrta, koji dodaje novi član 197lj postojećem Zakonu. Smatram da je za osobu koja, recimo 2019. god. puni 60 godina života i 40 godina staža a 2020. god. 61 godinu i 40 godina staža... ovaj prelazni period, postavljen na ovaj način potpuno besmislen, pa bi ovo trebalo promijeniti. Jer kome 2019. godine nedostaje jedna godina života ili manje, isto će mu nedostajati i svih narednih 5 godina. Ili da se promijene godine, tj 2019. da puni 60 godina i prelazni period sa sadašnje godine smanjiti na po pola godine.

Zaključak, uslov od 40 godina, nebeneficiranog radnog staža za ostvarenje prava na penziju ne mijenjati bez obzira na godine starosti.

<p>Advokat Nikola Kovačević</p>	<p>1. Ako se, u konačnom, prihvati utvrđivanje starosne granice za ostvarivanje prava na starosnu penziju i u slučaju kada osiguranik ima navršenih 40 godina staža osiguranja, član 197lj bi trebalo izmijeniti na način da se starosna granica za ostvarivanje prava na starosnu penziju pomjera za po 6 mjeseci godišnje, umjesto za 12 mjeseci i to tako što bi u 2019. godini starosnu granicu trebalo utvrditi na 60 godina i 6 mjeseci, u 2020. godini na 61 godinu, u 2021. godini na 61 godinu i 6 mjeseci i tako dalje, do navršetka 65 godina života.</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.</p>
	<p>2. Penzije se trebaju utvrđivati prema prosjeku ostvarene zarade, odnosno osnovice osiguranja iz bilo kojih uzastopnih 20 godina osiguranja, umjesto dosadašnjih 40 godina. Utvrđivanjem visine penzije na ovaj način, osiguranicima bi se omogućilo da svoje pravo na penziju, koliko toliko, ostvaruju srazmjerno svojim ulaganjima, čime bi se ispunio jedan od osnovnih ciljeva donošenja predloženih izmjena i dopuna Zakon o</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)</p>

	penzijskom i invalidskom osiguranju, tj. veća pravednost i adekvatnost penzijskih davanja.	
	3. Treba povećati iznos najniže penzije za “puni” radni staž, tj. staž osiguranja od 40 i više godina, jer je sadašnje zakonsko rješenje skoro ponižavajuće i ni u kom slučaju ne odgovara dužini ulaganja i uplaćenim doprinosima ove kategorije osiguranika.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se u Budžetu za 2019. godinu obezbijede sredstva za povećanje nominalnog iznosa najniže penzije.
NVO “Udruženje za zaštitu prava vojnih invalida”	1. Za svaki mjesec penzijskog staža preko 40 godina obračunata penzija se uvećava za 0,35%	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: Postojećim zakonskim rješenjem propisano je da se osiguraniku, koji primjenom člana 17 stav 2, ostvaruje pravo na starosnu penziju sa navršenih 40 godina staža osiguranja, prilikom određivanja visine penzije, staž osiguranja preko 40 godina uvećava za 40%. Dakle, u važećem zakonu već postoji rješenje kojim se staž osiguranja preko 40 godina više vrednuje.
	2. Udovica, odnosno udovac stiče pravo na porodičnu penziju kada navršši 50 godina života bez obzira koliko je	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: U odnosu na dostavljeni predlog ističemo da je izradi Nacrta zakona o

	<p>godina imao-la u trenutku smrti bračnog druga.</p>	<p>izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju prethodila analiza postojećih rješenja i trendova, kako i penzijskom sistemu Crne Gore, tako i u državama u okruženju i državama članicama Evropske unije, kao i analiza finansijskog uticaja pojedinih zakonskih rješenja na penzijski sistem. Uporedna iskustva ukazala su da je trend u EU povećanje starosne granice za ostvarivanje prava na porodičnu penziju. Takođe, u određenom broju država nije moguće ostvariti pravo na porodičnu penziju prije navršenja godina starosti neophodnih za ostvarivanje prava na starosnu penziju. Osim toga, u određenom broju država zadržane su nešto niže starosne granice za udovu, odnosno udovca, ali je uveden dodatan uslov određenog broja godina trajanja braka. Ukidanje uslova godina starosti za udovu, odnosno udovca za ostvarivanje prava na porodičnu penziju u suprotnosti je sa pozitivnom praksom i trendovima u Evropskoj uniji.</p> <p>Podsjećamo da je odredbom člana 206b već propisano da pravo na porodičnu</p>
--	---	---

		<p>penziju imaju udovac, odnosno udovica, ako do smrti bračnog druga nijesu navršili 52 godine života, ali su imali navršenih 45 godina, kada navrše 52 godine života.</p>
	<p>Poslije člana 197lj dodaju se novi članovi koji glase:</p> <p>3. Član 197m</p> <p>Izuzetno od odredbe člana 17 ovog zakona vojni invalidi od I do VI grupe (60-100% invaliditeta), državljani Crne Gore, stiču pravo na starosnu penziju kad navrše 20 godina staža osiguranja i 60 godina života.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju predlaže se u cilju stabilnosti i održivosti penzijskog sistema, veće pravednosti i adekvatnosti penzijskih davanja, te njegovog prilagođavanja ekonomskim i demografskim strukturama i kapacitetima društva. Navedene izmjene su predložene u cilju sprječavanja ranog napuštanja tržišta rada i ranijeg penzionisanja.</p> <p>Navedenim predlogom predloženo je propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja za vojne invalide od I do VI grupe (60-100% invaliditeta).</p> <p>Osnovni princip na kojem se temelji sistem penzijskog i invalidskog osiguranja je princip da prava iz ovog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Za sve osiguranike</p>

		<p>doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje plaća se po istoj stopi. Stoga bi trebalo da svi osiguranici pod istim uslovima ostvaruju pravo na penziju.</p> <p>Ovaj predlog nije u skladu sa sistemom penzijskog i invalidskog osiguranja, jer bi usvajanje istog zahtijevalo redistribuciju sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju pravo na penziju ka osiguranicima koji to pravo ostvaruju pod povoljnijim uslovima, odnosno to bi dovelo do narušavanja principa ravnopravnosti, povećanja broja korisnika, kao i povećanja sredstava za finansiranje penzijskog sistema, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.</p> <p>Ističemo takođe da u cilju ravnopravnosti osiguranika u penzijskom sistemu, prema rješenjima predloženim Nacrtom zakona, od 2020. godine neće biti posebnih uslova penzionisanja, ni u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni u drugim zakonima.</p>
	<p>4. Član 197n Izuzetno od odredbi iz člana 19, 22, 24 i 27a ovog zakona za vojne invalide od</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor dat u prethodnom predlogu.</p>

	<p>I do VI grupe utvrđuje se lični koeficijent osiguranika shodno stepenu stručne spreme i to:</p> <p>I (nk) 0,80 II (pk) 0,90 III (kv) 1,10 IV (sss) 1,40 V (vkv) 1,80 VI (všs) 3,00 VII (vss) 4,00</p> <p>Lični bodovi osiguranika – vojnog invalida od I do VI grupe utvrđuju se množenjem ličnog koeficijenta osiguranika i njegovog penzijskog staža.</p> <p>Stav 1 i 2 ovog člana primjenjuje se ako je to za vojne invalide od I do VI grupe povoljnije, u odnosu na penziju koja bi bila određena u skladu sa odredbama člana 19 do 27a ovog Zakona.</p> <p>Pravo na penziju o ovom Zakonu stiču vojni invalidi od I do VI grupe, koji ispunjavaju uslove iz člana 197m, bez obzira da li su već ostvarili penziju, ako je to za njih povoljnije. Penzija po ovom Zakonu počinje da se isplaćuje od dana podnošenja zahtjeva nadležnom Fondu PIO.</p> <p>Razlika između penzije utvrđene primjenom odredaba člana 197n ovog</p>	
--	---	--

	<p>Zakona i penzije koju bi osiguranik ostvario primjenom odredaba iz člana 19 do 27a ovog zakona obezbjeđuje se u Budžetu Crne Gore.</p>	
<p>Savez invalida rada Crne Gore</p>	<p>1. Da se invalidima rada koji se nalaze, ili su se nalazili, na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, vrijeme provedeno na evidenciji Zavoda, za koje vrijeme nijesu primali novčanu naknadu, te im po tom osnovu nijesu uplaćivani doprinosi za PIO, to vrijeme reguliše kao penzioni staž, kako bi što je moguće prije regulisali penzije. Ti invalidi, kojih je mali broj u Crnoj Gori do 2012. godine nijesu mogli ostvariti pravo na novčanu naknadu preko Zavoda za zapošljavanje, već su imali tretman kao svi ostali nezaposleni na evidenciji Zavoda iako im je radni odnos prestajao po sili zakona, a ne njihovom voljom. Regulisanjem tog vremena provedenog na evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao penzionog, prema tim invalidima bi se ispravila nepravda i stekli bi uslove da što je moguće prije ostvare pravo na penziju. Nije teško pretpostaviti kolike bi bile te penzije s obzirom na visinu</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prava iz osiguranja od nezaposlenosti, uslovi za sticanje prava, ostvarivanje i prestanak, te dužina trajanja prava, kao i visina novčane naknade utvrđeni su Zakonom o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti. Ovim zakonom propisano je da se osiguranjem od nezaposlenosti nezaposlenom licu obezbjeđuje pravo na novčanu naknadu i pravo na zdravstveno osiguranje, penzijsko i invalidsko osiguranje za vrijeme korišćenja novčane naknade, pri čemu se doprinosi za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje obračunavaju i plaćaju na iznos isplaćene novčane naknade.</p> <p>Novčana naknada nezaposlenim invalidima rada II i III kategorije invalidnosti uvedena je u sistem osiguranja od nezaposlenosti izmjenama i dopunama Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti iz 2012. godine, koje propisuju da novčana</p>

	<p>uplate penzionog doprinosa. S druge strane to ne bi bio neki dodatni trošak na budžet jer oni sada primaju novčane naknade sa Zavoda. Ostvarivanjem prava na penziju uglavnom bi se samo promijenio pravni osnov po kojem ostvaruju pravo.</p>	<p>naknada pripada nezaposlenom invalidu rada II i III kategorije invalidnosti, koji nije korisnik privremene naknade po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, bez obzira na ostvareni staž. Zakonom o dopunama Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti, počev od 1. januara 2014. godine, novčana naknada je određena u iznosu najniže penzije u Crnoj Gori.</p>
<p>Agencija za nacionalnu bezbjednost Crne Gore</p>	<p>1. Neophodno je posebno regulisati status osiguranika na radnim mjestima sa beneficiranim stažom u sektoru bezbjednosti u pogledu ostvarivanja prava na penziju.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, pa bi propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja za određene kategorije lica, kako je predloženo, zahtijevalo redistribuciju sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju pravo na penziju ka osiguranicima koji to pravo ostvaruju pod povoljnijim uslovima. Prihvatanje predloženih rješenja i propisivanje posebnih uslova penzionisanja za navedene kategorije lica u odnosu na druge osiguranike u Crnoj Gori koji pravo ostvaruju po opštim propisima, dovelo bi</p>

		do narušavanja principa ravnopravnosti, drugih sličnih zahtjeva za posebnim uslovima penzionisanja, povećanja broja korisnika, kao i povećanja sredstava za finansiranje penzijskog sistema, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.
	2. Preispitati predloženu starosnu granicu za ostvarivanje prava na penziju sa 40 godina staža osiguranja za zaposlene u bezbjednosnom sektoru.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.
Rasema Hekalo, Udruženje roditelja djece sa smetnjama u razvoju “OAZA” Bijelo Polje	1. Preispitati odluku o brisanju člana 197i i dodatno poboljšati uslove penzionisanja za roditelje djece sa smetnjama u razvoju.	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Uz razumijevanje teškog položaja djece sa teškim smetnjama u razvoju, kao i njihovih roditelja, smatramo da se pitanja iz socijalne i dječije zaštite, kao i pitanja vezana za druge sisteme ne mogu rješavati u penzijskom sistemu. Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja su lična prava po osnovu nastupanja rizika starosti, invalidnosti ili

		<p>smrti osiguranika. Kao lična prava ona nijesu vezana za svojstvo drugog lica.</p> <p>Napominjemo da roditelji djeteta koje ima smetnje u razvoju, odnosno dijete sa smetnjama u razvoju mogu ostvariti sljedeća prava iz socijalne i dječije zaštite: rad sa polovinom punog radnog vremena (jedan od zaposlenih roditelja), pravo na ličnu invalidninu, dodatak za djecu, naknadu po osnovu rođenja djeteta za lice koje je na evidenciji ZZZ CG i redovnog studenta, pravo na dnevni boravak u dnevnom centru, pravo na povlastice u putničkom saobraćaju, pravo na naknadu roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu, kao i pravo na troškove smještaja u ustanovi i troškove prevoza.</p> <p>Takođe, shodno Zakonu o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti nezaposlenom licu koje ima više od 25 godina staža osiguranja, a roditelj je lica koje u skladu sa zakonom ostvaruje pravo na ličnu invalidninu, pripada pravo na novčanu naknadu do ponovnog zaposlenja, odnosno do nastupanja nekog od osnova za prestanak prava na novčanu naknadu po ovom zakonu.</p>
--	--	--

<p>Marko Hajduković, Udruženje invalida rada Bijelo Polje</p>	<p>1. Povećati iznos najniže penzije i omogućiti subvencioniranje električne energije invalidima rada koji su ostvarili pravo na penziju</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prilikom razmatranja predloga pošlo se od činjenice da je u cilju zaštite materijalnog položaja korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, od 1. jula 2016. godine, izvršeno vanredno usklađivanje nominalnog iznosa najniže penzije za 20%, kada su sve ostale penzije usklađene za 3%. Trenutno nominalni iznos najniže penzije iznosi 125,63 eura. Iako se radi o nominalno malom iznosu, on čini 24,7% prosječne zarade u Crnoj Gori (prosječna zarada za jul 2018. godine iznosi 508,00 eura) i prema kriterijumu upoređenja odnosa visine najniže penzije i prosječne zarade u državi u skladu je sa standardima EU u ovoj oblasti. Dodatno povećanje isključivo najniže penzije, pri čemu bi sve ostale penzije ostale na istom nivou, nije pravično prema korisnicima koji imaju penzije svega par eura veće od najniže, tim prije što su platili veći doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Takođe, navedeno bi negativno uticalo na plaćanje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje i stimulisalo bi plaćanje doprinosa na minimalnu, umjesto na stvarnu zaradu.</p>
--	--	---

		Takođe ističemo da program subvencioniranja određenih kategorija lica za utrošenu električnu energiju, ostvarivanje popusta u telekomunikacijama, povlastica u prevozu, povlastica kod pregleda i liječenja, lakše ostvarivanje prava na novčanu naknadu za tuđu pomoć i njegu nijesu predmet regulative Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.
Miće Radović, penzioner	1. Naći način za povezivanje staža radnicima koji su u periodu tranzicije ostali bez posla i isplatu zaostalih zarada	Odgovor: Povezivanje staža radnicima kao i isplata zaostalih zarada se ne uređuje Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju.
Milosav Tomović, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija Bijelo Polje	1. Predložene izmjene zakona obesmišljavaju beneficirani staž i predlaže se uvođenje povoljnijih uslova penzionisanja za policiju, kao što je već urađeno za vojsku.	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnove na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, pa bi propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja za određene kategorije lica, kako je predloženo, zahtijevalo redistribuciju sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju pravo na penziju ka osiguranicima koji to pravo ostvaruju pod povoljnijim uslovima. Prihvatanje

		<p>predloženih rješenja i propisivanje posebnih uslova penzionisanja za navedene kategorije lica u odnosu na druge osiguranike u Crnoj Gori koji pravo ostvaruju po opštim propisima, dovelo bi do narušavanja principa ravnopravnosti, drugih sličnih zahtjeva za posebnim uslovima penzionisanja, povećanja broja korisnika, kao i povećanja sredstava za finansiranje penzijskog sistema, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Ističemo takođe da u cilju ravnopravnosti osiguranika u penzijskom sistemu, od 2020. godine neće biti posebnih uslova penzionisanja, ni u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni u drugim zakonima.</p>
<p>Vukoman Furtula, Udruženje penzionera Bijelo Polje</p>	<p>1. Predlaže da odnos prosječne penzije i zarade bude 63%</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U odnosu na dostavljeni predlog ističemo da je Savez udruženja penzionera Crne Gore dostavio istovjetan predlog, koji je analiziran i o kojem se raspravljalo tokom rada radne grupe za izradu Nacrta zakona. Detaljne analize pokazale su da bi prihvatanje ovog predloga i njegova primjena iziskivali velika finansijska sredstva, što bi uticalo na stabilnost i</p>

		održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, što ovaj predlog čini neprihvatljivim.
Nedžad Pinčić, član Upravnog odbora sindikata lučkih radnika Luka Bar	1. Sniziti starosnu granicu za odlazak u penziju	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju zaustavi na 66 godina života-za muškarca i 64 godine-za ženu, kao i to da se poveća starosna granica za ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu penziju na 63 godine života, uz prelazni period od 6 godina, odnosno povećenaj starosne granice za po dva mjeseca na godišnjem nivou.
	2. Preispitati predloženu starosnu granicu za ostvarivanje prava na penziju sa 40 godina staža osiguranja	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.
Svjetlana Lalić, predsjednica Sindikalne organizacije Vodovod i kanalizacija Budva	1. Ženama smanjiti starosnu granicu za ostvarivanje prava na starosnu penziju sa 40 godina staža osiguranja na 62 godine	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.

	2. Ženama koje su rodile djecu uslov staža osiguranja smanjiti za 12 mjeseci za svako rođeno dijete.	Odgovor kao u prethodnom predlogu.
Nada Matković, predsjednica sindikata Psihijatrijske bolnice u Kotoru	1. Preispitati predloženu starosnu granicu za ostvarivanje prava na penziju sa 40 godina staža osiguranja.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.
	2. Uvesti beneficirani staž zaposlenima u Psihijatrijskoj bolnici u Kotoru.	Odgovor: U odnosu na dostavljeni predlog ističemo da radno mjesto, odnosno posao na kome se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem zato što je rad naročito težak, opasan i štetan za zdravlje predstavlja radno mjesto, odnosno posao na kome, i pored toga što su primijenjene sve opšte i posebne zaštitne mjere utvrđene propisima, postoje znatni štetni uticaji na zdravstveno stanje i radnu sposobnost osiguranika koji, u toku punog radnog vremena, radi neposredno pored izvora štetnih uticaja. Ova radna mjesta utvrđuju se u postupku i na način utvrđen Pravilnikom o utvrđivanju radnih mjesta, odnosno poslova na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem. Članom 3 navedenog Pravilnika utvrđeno je da se radna mjesta, odnosno poslovi na

		<p>kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem utvrđuju na osnovu inicijative za utvrđivanje novih i reviziju utvrđenih radnih mjesta, odnosno poslova na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem i stepen uvećanja staža koju mogu dati privredno društvo, drugo zainteresovano pravno lice i preduzetnik, odnosno poslodavac i Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore.</p> <p>Uz navedenu inicijativu dostavlja se stručna dokumentacija izrađena po Metodologiji za izradu stručne dokumentacije za utvrđivanje i reviziju radnih mjesta, odnosno poslova na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem koja je sastavni dio ovog Pravilnika. Stručnu dokumentaciju izrađuje ovlašćena organizacija registrovana za obavljanje stručnih poslova iz zaštite na radu.</p>
<p>Nikolaj Knežević, predsjednik sindikalne organizacije prosvjetnih radnika Budve</p>	<p>1. Preispitati predloženu starosnu granicu od 65 godina starosti za ostvarivanje prava na penziju sa 40 godina staža osiguranja</p> <p>2. Smanjiti starosnu granicu za ostvarivanje prava na porodičnu</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.</p> <p>Predlog nije prihvatljiv.</p>

	<p>penziju za udovu/udovca sa 52 godine na 48 godina.</p>	<p>Odgovor: U odnosu na predmetni predlog za izmjenu zakona ističemo da je odredbom člana 206b već propisano da pravo na porodičnu penziju imaju udovac, odnosno udovica, ako do smrti bračnog druga nijesu navršili 52 godine života, ali su imali navršenih 45 godina, kada navrše 52 godine života.</p> <p>Predlog faktički znači da se starosna granica za sticanje prava na porodičnu penziju vrati na uslove koji su u Crnoj Gori bili u primjeni godinama unazad. Predlog ne uzima u obzir demografske trendove činjenicu da je lice sa 48 godina radno sposobno, kao i da je trend u EU i okruženju povećanje starosne granice za ostvarivanje prava na porodičnu penziju.</p>
	<p>3. Snižavanje starosne granice za ostvarivanje prava na penziju i za muškarce i za žene sa 67 na 65 godina starosti.</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju zaustavi na 66 godina života- za muškarca i 64 godine-za ženu, kao i to da se poveća starosna granica za ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu penziju na 63 godine života, uz prelazni period od 6 godina, odnosno povećanaj starosne granice za po dva mjeseca na godišnjem nivou.</p>

<p>Granica Rovčanin, sindikalna organizacija Opštine Budva</p>	<p>1. Pogrebnim radnicima koji su u kontaktu sa pokojnim licima dati beneficirani staž.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U odnosu na dostavljeni predlog ističemo da radno mjesto, odnosno posao na kome se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem zato što je rad naročito težak, opasan i štetan za zdravlje predstavlja radno mjesto, odnosno posao na kome, i pored toga što su primijenjene sve opšte i posebne zaštitne mjere utvrđene propisima, postoje znatni štetni uticaji na zdravstveno stanje i radnu sposobnost osiguranika koji, u toku punog radnog vremena, radi neposredno pored izvora štetnih uticaja. Ova radna mjesta utvrđuju se u postupku i na način utvrđen Pravilnikom o utvrđivanju radnih mjesta, odnosno poslova na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.</p> <p>Članom 3 navedenog Pravilnika utvrđeno je da se radna mjesta, odnosno poslovi na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem utvrđuju na osnovu inicijative za utvrđivanje novih i reviziju utvrđenih radnih mjesta, odnosno poslova na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem i stepen uvećanja staža koju mogu dati privredno društvo, drugo zainteresovano pravno lice i preduzetnik,</p>
---	---	---

		<p>odnosno poslodavac i Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore.</p> <p>Uz navedenu inicijativu dostavlja se stručna dokumentacija izrađena po Metodologiji za izradu stručne dokumentacije za utvrđivanje i reviziju radnih mjesta, odnosno poslova na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem koja je sastavni dio ovog Pravilnika.</p> <p>Stručnu dokumentaciju izrađuje ovlašćena organizacija registrovana za obavljanje stručnih poslova iz zaštite na radu.</p>
	<p>2. Smanjiti uslov za ostvarivanje prava na starosnu penziju na 65 godina staža osiguranja.</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju zaustavi na 66 godina života-za muškarca i 64 godine-za ženu, kao i to da se poveća starosna granica za ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu penziju na 63 godine života, uz prelazni period od 6 godina, odnosno povećenaj starosne granice za po dva mjeseca na godišnjem nivou.</p>
<p>Lidija Pejović, predsjednica Sindikata banaka</p>	<p>Penzije se trebaju utvrđivati prema prosjeku ostvarene zarade, odnosno</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine</p>

	osnovice osiguranja iz najpovoljnijih 20 godina osiguranja.	penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)
Vladimir Obradović, predsjednik sindikata lučkih radnika Luke Bar	1. Propisati mogućnost zaposlenima da biraju da li će i kome uplaćivati doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje.	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Po svom karakteru, penzijsko i invalidsko osiguranje na osnovu tekućeg finansiranja je obaveznog karaktera, nezavisno od volje osiguranika. Obaveznim penzijskim i invalidskim osiguranjem, na osnovu tekućeg finansiranja osiguranicima se, po osnovu rada, zavisno od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, uz primjenu načela uzajamnosti i solidarnosti, obezbjeđuju prava za slučaj starosti, invalidnosti i tjelesnog oštećenja, a članovima njihovih porodica, prava za slučaj smrti osiguranika, odnosno korisnika prava.</p> <p>S druge strane, doprinosi za obavezno socijalno osiguranje, obveznici uplate doprinosa, osnovice i stope doprinosa, obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa, kao i sva druga pitanja koja se odnose na plaćanje doprinosa propisani su</p>

		Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje. Dakle, predmet regulative tog zakona je obaveza plaćanja doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i drugih doprinosa za socijalno osiguranje, što ovaj predlog čini neprihvatljivim.
	2. Penzije ne treba određivati prema stažu i zaradama već ih izjednačiti svim korisnicima.	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: U odnosu na ovaj predlog ističemo da prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, uzimanjem u obzir zarade, odnosno osnovice osiguranja za obračun ličnog koeficijenta iz cijelog perioda osiguranja. Na ovaj način uspostavlja se čvršća veza između uplaćenih doprinosa i visine penzije i postiže se veća pravednost u penzijskom sistemu, što su razlozi zbog kojih navedeni predlog nije prihvatljiv.
Dušan Kaščelan, sindikalna organizacija Daido metal Kotor AD	1. Penzije se trebaju utvrđivati prema prosjeku ostvarene zarade, odnosno osnovice osiguranja iz najpovoljnijih 20 godina osiguranja.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda

		staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)
	2. Preispitati predloženu starosnu granicu od 65 godina starosti za ostvarivanje prava na penziju sa 40 godina staža osiguranja	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.
Milan Lakićević	Preispitati predloženu starosnu granicu od 65 godina starosti za ostvarivanje prava na penziju sa 40 godina staža osiguranja ili je smanjiti na 62 godine uz prelazni period od 2021. do 2025. godine	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.
Momo Joksimović, predsjednik Partije penzionera, invalida i restitucije	1. Penzije se trebaju utvrđivati prema prosjeku ostvarene zarade, odnosno osnovice osiguranja iz najpovoljnijih 15 godina osiguranja	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)
	2. Smanjiti starosnu granicu za ostvarivanje prava na porodičnu penziju za udovu, odnosno udovca na 48 godina.	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: U odnosu na predmetni predlog za izmjenu zakona ističemo da je

		<p>odredbom člana 206b već propisano da pravo na porodičnu penziju imaju udovac, odnosno udovica, ako do smrti bračnog druga nijesu navršili 52 godine života, ali su imali navršenih 45 godina, kada navrše 52 godine života.</p> <p>Predlog faktički znači da se starosna granica za sticanje prava na porodičnu penziju vrati na uslove koji su u Crnoj Gori bili u primjeni godinama unazad. Predlog ne uzima u obzir demografske trendove činjenicu da je lice sa 48 godina radno sposobno, kao i da je trend u EU i okruženju povećanje starosne granice za ostvarivanje prava na porodičnu penziju.</p>
Predrag Milikić, predstavnik strukovnog sindikata vatrogasaca Crne Gore	Preispitati predloženu starosnu granicu od 65 godina starosti za ostvarivanje prava na penziju sa 40 godina staža osiguranja za vatrogasce, jer vatrogasci ne mogu u tim godinama da rade tako težak posao.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.
Nikola Žugić, predstavnik radnika Rudnika "Boksiti" u Nikšiću	Preispitati predloženu starosnu granicu od 65 godina starosti za ostvarivanje prava na penziju sa 40 godina staža osiguranja.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.

<p>Branko Milošević, predstavnik Saveza udruženja penzionera Crne Gore</p>	<p>Posle člana 11 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju dodati novi član 12 koji glasi:</p> <p>Penzije se usklađuju sa rastom zarada u odnosu 1:63%.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U odnosu na dostavljeni predlog ističemo da je Savez udruženja penzionera Crne Gore dostavio istovjetan predlog, koji je analiziran i o kojem se raspravljalo tokom rada radne grupe za izradu nacrta zakona. Detaljne analize pokazale su da bi prihvatanje ovog predloga i njegova primjena iziskivali velika finansijska sredstva, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, što ovaj predlog čini neprihvatljivim.</p>
<p>Radoman Milić, predsjednik sindikata KAPa u stečaju</p>	<p>U članu 17 u stavu 3 dodati da pravo na starosnu penziju osiguranik stiče kada navrši 30 godina staža osiguranja, od čega najmanje 20 godina efektivno provedenih na radnim mjestima na kojima se u rudnicima i industriji, koja je štetna po zdravlje, staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju predlaže se u cilju stabilnosti i održivosti penzijskog sistema, veće pravednosti i adekvatnosti penzijskih davanja, te njegovog prilagođavanja ekonomskim i demografskim strukturama i kapacitetima društva. Navedene izmjene su predložene u cilju sprječavanja ranog napuštanja tržišta rada i ranijeg penzionisanja.</p>

		<p>Navedenim predlogom predloženo je propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja.</p> <p>Osnovni princip na kojem se temelji sistem penzijskog i invalidskog osiguranja je princip da prava iz ovog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Za sve osiguranike doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje plaća se po istoj stopi. Stoga bi trebalo da svi osiguranici pod istim uslovima ostvaruju pravo na penziju.</p> <p>Ovaj predlog nije u skladu sa sistemom penzijskog i invalidskog osiguranja, jer bi usvajanje istog zahtijevalo redistribuciju sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju pravo na penziju ka osiguranicima koji to pravo ostvaruju pod povoljnijim uslovima, odnosno to bi dovelo do narušavanja principa ravnopravnosti, povećanja broja korisnika, kao i povećanja sredstava za finansiranje penzijskog sistema, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.</p>
--	--	---

		Ističemo takođe da u cilju ravnopravnosti osiguranika u penzijskom sistemu, prema rješenjima predloženim Nacrtom zakona, od 2020. godine neće biti posebnih uslova penzionisanja, ni u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni u drugim zakonima.
Dragana Ilić, profesorica u Gimnaziji “Slobodan Škerović”	Preispitati predloženu starosnu granicu od 65 godina starosti za ostvarivanje prava na penziju sa 40 godina staža osiguranja.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.
Miloš Šaranović, Budva	<p>1. Svaki građanin Crne Gore, koji nema navršen staž osiguranja, a pritom je navršio 67 (šezdesetsedam) godina starosti, ima pravo na socijalnu, odnosno ekonomsku penziju.</p> <p>Visina socijalne, odnosno ekonomske penzije iznosi 150,00€ mjesečno, ili uzeti za osnovicu jednu i po obračunsku vrijednost zarade.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Imajući u vidu da navedeni predlog za ostvarivanje prava na socijalnu, odnosno ekonomsku penziju, implicira ostvarivanje prava na davanja ne na osnovu staža osiguranja i uplaćenih doprinosa već na osnovu navršenja određenih godina starosti to ovaj predlog svrstava u oblast socijalne i dječije zaštite, pa se samim tim pitanje socijalne penzije ne može rješavati kroz penzijski sistem.</p>

	<p>2. Osiguranice (žene) stiču pravo na starosnu penziju sa 62 godine života i 35 godina staža osiguranja.</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju zaustavi na 66 godina života- za muškarca i 64 godine-za ženu.</p>
<p>Udruženje sudija Crne Gore</p>	<p>1. Sudija stiče pravo na penziju sa navršenih 67 godina života ili sa navršenih 40 godina staža osiguranja.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju predlaže se u cilju stabilnosti i održivosti penzijskog sistema, veće pravednosti i adekvatnosti penzijskih davanja, te njegovog prilagođavanja ekonomskim i demografskim strukturama i kapacitetima društva. Navedene izmjene su predložene u cilju sprječavanja ranog napuštanja tržišta rada i ranijeg penzionisanja.</p> <p>Navedenim predlogom predloženo je propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja kao i povoljniji način izračuna visine penzije za sudije (tačke 2, 3, 4 i 5 koje slijede).</p> <p>Osnovni princip na kojem se temelji sistem penzijskog i invalidskog osiguranja je princip da prava iz ovog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i</p>

		<p>invalidsko osiguranje. Za sve osiguranike doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje plaća se po istoj stopi. Stoga bi trebalo da svi osiguranici pod istim uslovima ostvaruju pravo na penziju, kao i da im se na isti način određuje visina penzije.</p> <p>Ovaj predlog nije u skladu sa sistemom penzijskog i invalidskog osiguranja, jer bi usvajanje istog zahtijevalo redistribuciju sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju pravo na penziju ka osiguranicima koji to pravo ostvaruju pod povoljnijim uslovima, odnosno to bi dovelo do narušavanja principa ravnopravnosti, povećanja broja korisnika, kao i povećanja sredstava za finansiranje penzijskog sistema, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.</p> <p>Ističemo takođe da u cilju ravnopravnosti osiguranika u penzijskom sistemu, prema rješenjima predloženim Nacrtom zakona, od 2020. godine neće biti posebnih uslova penzionisanja, ni u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni u drugim zakonima.</p>
--	--	---

	<p>2. Iznos starosne penzije sudije se određuje u odnosu na iznos poslednje plate koju je sudija primio po osnovu redovnog sudijskog rada.</p>	<p>Odgovor dat u predlogu broj 1.</p>
	<p>3. Sudija ima pravo na starosnu penziju kada napuni najmanje 15 godina staža osiguranja na poslovima redovnog sudijskog rada, u visini od 75 % od zarade koju je ostvario u zadnjem mjesecu prije penzionisanja.</p>	<p>Odgovor dat u predlogu broj 1.</p>
	<p>4. Ako sudija ima 20 godina staža osiguranja na poslovima redovnog sudijskog rada visina penzije iznosi 80% od zarade koju je ostvario u zadnjem mjesecu prije penzionisanja. Ako sudija ima 30 godina radnog staža na poslovima redovnog sudijskog rada, visina penzije iznosi 90% od zarade koju je ostvario na poslovima redovnog sudijskog rada prije penzionisanja. Izuzetno od stava 1 ovog člana sudija koji je u najmanje dva mandata obavljao funkciju predsjednika suda ostvaruje pravo na jednaku visinu starosne penzije kao sudije iz stava 1 ovog člana.</p>	<p>Odgovor dat u predlogu broj 1.</p>

	<p>5. Sudija stiče pravo na prijevremenu starosnu penziju kada navršši 62 godine života.</p> <p>Prijevremena starosna penzija se određuje na način na koji se sudiji određuje starosna penzija, s tim što se iznos prijevremene starosne penzije umanjuje za svaki mjesec ranijeg odlaska u penziju prije ostvarivanja prava na starosnu penziju za 0,25%.</p>	Odgovor dat u predlogu broj 1.
	<p>6. Uslovi propisani u (prethodnim) čl. ovog zakona se primjenjuju i na sudije koje obavljaju rad u sudovima za prekršaje, te druga lica koja su faktički obavljala sudijski rad.</p>	Odgovor dat u predlogu broj 1.
Vladimir Mijailović, Podgorica	<p>U članu 10 Nacrta zakona poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koja glase:</p> <p>“Ako dijete koje pohađa srednju školu navršši 19 godina života prije završetka nastavne godine u kojoj je navršilo 19 godina života, pravo na porodičnu penziju mu pripada do dana kada se, u toj kalendarskoj godini, računa trajanje nastavne godine, prema zakonu kojim se uređuje obrazovanje i vaspitanje.</p> <p>Studentu čije studije traju preko pet godina, koji do dana kada je navršio 25 godina života nije završio studije, pravo na</p>	Predlog prihvaćen i inkorporiran u tekst Nacrta zakona.

	<p>porodičnu penziju pripada do dana kada se u kalendarskoj godini u kojoj je navršio 25 godina života računa trajanje <i>studijske</i> godine prema zakonu kojim se uređuje visoko obrazovanje.“</p>	
<p>Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore</p>	<p>1. Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, u članu 14, stavu 1 neophodno je dodati novu tačku, koja glasi:</p> <p>- Lica sa invaliditetom, uključena u mjere profesionalne rehabilitacije, stručnog osposobljavanja, dokvalifikacije i/li prekvalifikacije, koja uputi Zavod za zapošljavanje.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Postojeća odredba člana 14 stav 1 tačka 1 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju već je propisano da lica koja Zavod za zapošljavanje uputi na određeni vid osposobljavanja ostvaruju pravo za slučaj invalidnosti i tjelesnog oštećenja u slučaju povrede na radu ili profesionalne bolesti.</p>
	<p>2. Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju u članu 30, neophodno je dodati novi stav koji glasi:</p> <p>- Invalidnost postoji i kao dugotrajno urođeno, ili prije 18 godine života stečeno fizičko, senzorno, intelektualno i mentalno (psihosocijalno) oštećenje, koje se ne može otkloniti medicinskom rehabilitacijom i/li liječenjem.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U crnogorskom zakonodavstvu pojam invalidnosti vezuje se, za razliku od invaliditeta, za sistem penzijskog i invalidskog osiguranja, odnosno za radnu sposobnost osiguranika. Shodno tome, članom 30 Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju utvrđena definicija invalidnosti koja, pored starosti i smrti predstavlja osnovni rizik zastupljen u svim sistemima socijalnog osiguranja u svijetu.</p>

		<p>Invalidnost u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju postoji kad kod osiguranika zbog promjena u zdravstvenom stanju, koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, nastane potpuni gubitak radne sposobnosti. Invalidnost postoji i kad kod osiguranika zbog promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, nastane djelimični gubitak radne sposobnosti od 75%. Uzrok invalidnosti može biti povreda na radu, profesionalna bolest, povreda van rada ili bolest. Invalidnost se cijeni u odnosu na opštu radnu sposobnost.</p> <p>S druge strane, invaliditet se definiše kao trajno urođena ili stečena fizička, senzorna, intelektualna ili emocionalna umanjena sposobnost, odnosno ograničenje, smanjenje ili gubitak sposobnosti izvršenja neke fizičke aktivnosti ili psihičke funkcije koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom.</p> <p>S obzirom da se predložena definicija invalidnosti ne odnosi na nesposobnost koja je posljedica povrede na radu, profesionalne bolesti, kao ni povrede van</p>
--	--	--

		<p>rada ili bolesti do kojih je došlo u vrijeme kada je lice bilo u osiguranju, već se odnosi na trajna urođena ili stečena fizička oštećenja, samim tim nije u duhu sistema penzijskog i invalidskog osiguranja, što ovaj predlog čini neprihvatljivim.</p>
	<p>3. U stavu 2 riječi 75% zamijeniti riječima 50%, tako da glasi: - Invalidnost postoji i kad kod osiguranika zbog promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom, nastane djelimični gubitak radne sposobnosti od 75%.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Razmatrajući predlog da se djelimična invalidska penzija stiče sa 50% gubitka radne sposobnosti ističemo da se prije nego je zakonom propisan djelimični gubitak radne sposobnosti od 75% pošlo od činjenica i stručnih mišljenja datih od strane ljekara, odnosno invalidskih komisija, kao i stručne javnosti da se pored potpunog gubitka radne sposobnosti utvrdi i djelimični gubitak od 75% zbog specifičnih bolesti koje izuzetno otežavaju radnu aktivnost a nijesu dovoljne za utvrđivanje potpunog gubitka radne sposobnosti. Snižavanje procenta djelimične invalidnosti ispod 75% značilo bi vraćanje već ukinute druge kategorije invalidnosti, odnosno rada sa polovinom radnog vremena, čije postojanje se u praksi pokazalo neopravdanim. Takođe, preostala radna sposobnost za rad sa ¼ punog radnog vremena koju posjeduje lice kod kog</p>

		<p>postoji djelimični gubitak radne sposobnosti u skladu je sa rješenjem propisanim Zakonom o radu da se ugovor o radu može zaključiti sa nepunim radnim vremenom, ali ne kraćim od ¼ punog radnog vremena.</p>
	<p>4. Član 37, stav 2 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju mijenja se i glasi: - Osiguranik kod koga je invalidnost prouzrokovana urođenim ili stečenim oštećenjem, bolešću ili povredom van rada nastala prije navršenja 30 godina života stiče pravo na invalidsku penziju.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Imajući u vidu da je odredbom člana 30 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano da invalidnost može nastati zbog povrede na radu, profesionalne bolesti, povrede van rada ili bolesti, odnosno da se nastanak invalidnosti vezuje direktno za radnu sposobnost osiguranika, u odnosu na obavljanje bilo koga posla, to nije prihvatljiva predložena izmjena iz razloga što se urođeno ili stečeno oštećenje odnosi na invaliditet, a ne na invalidnost u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju.</p> <p>Važećim Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano je da osiguranik kod koga nastane gubitak radne sposobnosti stiče pravo na invalidsku penziju ako je invalidnost prouzrokovana povredom na radu ili profesionalnom</p>

		<p>bolešću bez obzira na dužinu penzijskog staža. Takođe, osiguranik kod koga je invalidnost prouzrokovana bolešću ili povredom van rada nastala prije navršnja 30. godine života stiče pravo na invalidsku penziju kada je invalidnost nastala do navršenih 20 godina života bez obzira na dužinu staža osiguranja, odnosno kada je invalidnost nastala od 20. godine do navršenih 30 godina života, ako do nastanka invalidnosti ima ukupno najmanje godinu dana staža osiguranja.</p>
	<p>5. Član 39, stav 1 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju mijenja se i glasi:</p> <p>- Invalidska penzija u slučaju invalidnosti iz člana 30 stav 1 ovog zakona koja je prouzrokovana urođenim ili stečenim oštećenjem, povredom na radu ili profesionalnom bolešću određuje se u visini starosne penzije koja bi osiguraniku pripadala za 40 godina penzijskog staža</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Ističemo da se povredom na radu smatra povreda osiguranika koja se dogodi u direktnoj, uzročnoj, prostornoj i vremenskoj povezanosti sa obavljanjem posla po osnovu koga je osiguran, prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim dejstvom, naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma. Profesionalne bolesti su određene bolesti nastale na radnim</p>

		<p>mjestima, odnosno poslovima koje je osiguranik obavljao.</p> <p>Predložena izmjena stava 1 člana 39 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju poistovjećuje pojam urođenog, odnosno stečenog invaliditeta, u smislu ograničenja obavljanja životnih funkcija i invalidnosti prouzrokovane povredom na radu ili profesionalnom bolešću, što nije u skladu sa sistemom penzijskog i invalidskog osiguranja.</p> <p>Takođe, u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju invalidska penzija u slučaju invalidnosti koja je prouzrokovana povredom na radu ili profesionalnom bolešću određuje se u visini starosne penzije koja bi osiguraniku pripadala za 40 godina penzijskog staža.</p>
	<p>6. Član 10 Nacrta zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, stav 6 (odnosno član 46, stav 6 važećeg Zakona) mijenja se i glasi: „Dijete s invaliditetom, koje je uključeno ili je bilo uključeno u mjere profesionalne rehabilitacije, stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U odnosu na navedeni predlog ističemo da je predloženom izmjenom zakona predviđeno da pravo na porodičnu penziju pored djece nesposobne za samostalan život i rad nastale do uzrasta do koga se djeci obezbjeđuje pravo na porodičnu penziju i djece kod koje je</p>

	<p>od prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti.“ Poslije ovog stava dodaje se novi stav (stav 7 u važećem zakonu) koji glasi: „Licu sa invaliditetom iz stava 6 ovog člana prestaje isplata porodične penzije za vrijeme ostvarivanja prava na zaposlenje i prava po osnovu rada, do ponovnog prestanka zaposlenja.“</p>	<p>nesposobnost za samostalan život i rad nastala poslije uzrasta do koga se djeci obezbjeđuje pravo na porodičnu penziju, a prije smrti osiguranika, odnosno korisnika prava, pod uslovom da ga je korisnik prava izdržavao do svoje smrti, stiču i djeca sa smetnjama u razvoju, odnosno djeca sa tjelesnim, intelektualnim, senzornim smetnjama, kao i djeca sa kombinovanim smetnjama iz spektra autizma, shodno propisima o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim potrebama i ona im pripada od prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti. Dakle, normom je predviđena posebna zaštita djece nesposobne za samostalan život i rad, odnosno djece sa smetnjama u razvoju koja se zaposle, odnosno obavljaju samostalnu djelatnost, jer se zbog njihove opšte radne sposobnosti pretpostavlja da svojim radom ne mogu na zadovoljavajući način obezbijediti adekvatnu materijalnu i socijalu sigurnost.</p>
	<p>7. Član 52, stav 2 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju mijenja se i glasi: - Osiguranik ili lice iz čl. 14 i 15 ovog zakona kod koga je urođeno ili stečeno oštećenje, ili tjelesno oštećenje</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: Članom 52 stav 1 precizno je definisan pojam tjelesnog oštećenja, odnosno propisano je da isto postoji kad kod osiguranika nastane gubitak, bitnije</p>

	<p>prouzrokovano povredom na radu ili profesionalnom bolešću iznosi najmanje 50% stiče pravo na novčanu naknadu.</p>	<p>oštećenje ili znatnija onesposobljenost pojedinih organa ili djelova tijela, što otežava normalnu aktivnost organizma i iziskuje veće napore u ostvarivanju životnih potreba, bez obzira na to da li prouzrokuje ili ne prouzrokuje invalidnost. Stavom 2 istog člana propisano je da osiguranik ili lice iz čl. 14 i 15 ovog zakona kod koga je tjelesno oštećenje prouzrokovano povredom na radu ili profesionalnom bolešću iznosi najmanje 50% stiče pravo na novčanu naknadu. Dakle, novčanu naknadu je moguće ostvariti isključivo ukoliko je tjelesno oštećenje prouzrokovano povredom na radu ili profesionalnom bolešću, tako da urođeno ili stečeno oštećenje samo po sebi ne može biti osnov za ostvarivanje ove naknade.</p>
	<p>8. U članu 66, Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju dodaje se stav 2 koji glasi: Pravo iz stava 1 ovog člana pripada i licu sa invaliditetom za vrijeme za koje je prijavljeno na Zavodu za zapošljavanje, u slučaju da koristi pravo na naknadu po osnovu</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: Regulisano Zakonom o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.</p>

	nezaposlenosti, do sticanja prava na penziju.	
	<p>9. Član 69, stav 1 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju mijenja se i glasi:</p> <p>- Osiguraniku koji radi na naročito teškim, opasnim i za zdravlje štetnim radnim mjestima, odnosno poslovima, osiguraniku koji je lice sa invaliditetom, i osiguraniku koji radi na radnim mjestima, odnosno poslovima na kojima posle navršenja određenih godina života ne može uspješno obavljati svoju profesionalnu djelatnost, staž osiguranja u efektivnom trajanju računa se sa uvećanim trajanjem, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U odnosu na navedeni predlog ističemo da je članom 74 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju već propisano da se staž osiguranja sa uvećanim trajanjem računa i osiguranicima koji su na radu, po osnovu koga su bili obavezno osigurani, proveli radeći u smislu člana 62 Zakona o PIO kao: osiguranici sa tjelesnim oštećenjem od najmanje 70%, vojni invalidi od prve do šeste grupe, civilni invalidi rata od prve do šeste grupe, slijepa lica, lica oboljela od distrofije ili srodnih mišićnih i neuromišićnih oboljenja, od paraplegije i cerebralne i dječije paralize i multipleks skleroze.</p>
	<p>10. Član 71, stav 1 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju mijenja se i glasi:</p> <p>- Osiguraniku iz člana 69 stav 1 ovog zakona staž osiguranja računa se sa uvećanim trajanjem, pod uslovom da je na radnim mjestima, odnosno poslovima iz člana 70 ovog zakona</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem predstavlja izuzetnu, krajnju mjeru zaštite osiguranika koji rade na naročito teškim, opasnim i za zdravlje štetnim radnim mjestima, odnosno poslovima, kao i osiguranika koji se sa navršenjem određenih godina života ne</p>

	<p>efektivno proveo ukupno najmanje 10 godina, odnosno ukupno najmanje pet godina ako je, po osnovu rada na tim radnim mjestima, odnosno poslovima, utvrđena invalidnost, odnosno najmanje godinu ako je invalidnost stečena prije 18 godine života.</p>	<p>moгу uspješno baviti profesionalnom djelatnošću. Neophodno je da osiguranik na tim radnim mjestima, odnosno poslovima efektivno provede ukupno najmanje 10 godina. U cilju zaštite osiguranika kod kojih je po osnovu rada na tim radnim mjestima, odnosno poslovima utvrđena invalidnost, predviđen je blaži uslov od ukupno najmanje pet godina efektivnog rada.</p> <p>Dakle, staž se uvećava samo za vrijeme efektivno provedeno na radu, kao i u slučaju da je prilikom obavljanja rada na tim radnim mjestima utvrđena invalidnost, tako da predmetni predlog nije prihvatljiv jer se istim traži priznavanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem licima po osnovu “stečene “ invalidnosti prije 18 godine života, bez obzira da li je radio ili ne.</p>
<p>Tužilački savjet</p>	<p>1. Povećati starosnu granicu za ostvarivanje prava na penziju za državne tužioce na navršених 70 godina života.</p> <p>U skladu sa Odlukom o broju državnih tužilaca tužilačku funkciju vrši 116 državnih tužilaca, a prema starosnoj</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Navedeni predlog je u suprotnosti sa zakonodavstvom kojim je regulisana oblast rada i radnih odnosa, kojim je propisano da radni odnos prestaje, po sili zakona, sa navršених 67 godina života.</p>

	<p>strukturi i godinama penzijskog staža u narednih pet godina pravo na penziju bi ostvarilo 16 državnih tužilaca po važećem zakonu.</p>	
	<p>2. Za penzijski osnov za izračun visine penzije uzeti prosjek za poslednjih 10 godina ili iz godine penzionisanja.</p> <p>Naime, rukovodilac višeg državnog tužilaštva, koji je imao zaradu 1.770,00 EUR, po važećem Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju ostvario je pravo na penziju u iznosu od 800,00 EUR, što ukazuje da je iznos penzije koji je ostvario dugogodišnji državni tužilac degradirajući i prilično ugrožava materijalni položaj državnog tužioca prilikom odlaska u penziju. Takođe, ovaj model obračuna penzija je i u suprotnosti sa međunarodnim standardima, kojima je predviđeno da penzija državnog tužioca mora biti približna njegovoj zaradi prilikom vršenja pravosudne funkcije.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju predlaže se u cilju stabilnosti i održivosti penzijskog sistema, veće pravednosti i adekvatnosti penzijskih davanja, te njegovog prilagođavanja ekonomskim i demografskim strukturama i kapacitetima društva. Navedene izmjene su predložene u cilju sprječavanja ranog napuštanja tržišta rada i ranijeg penzionisanja.</p> <p>Navedenim predlogom predloženo je propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja kao i povoljniji način izračuna visine penzije za tužioce.</p> <p>Osnovni princip na kojem se temelji sistem penzijskog i invalidskog osiguranja je princip da prava iz ovog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje. Za sve osiguranike doprinos za penzijsko i invalidsko</p>

		<p>osiguranje plaća se po istoj stopi. Stoga bi trebalo da svi osiguranici pod istim uslovima ostvaruju pravo na penziju, kao i da im se na isti način određuje visina penzije.</p> <p>Ovaj predlog nije u skladu sa sistemom penzijskog i invalidskog osiguranja, jer bi usvajanje istog zahtijevalo redistribuciju sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju pravo na penziju ka osiguranicima koji to pravo ostvaruju pod povoljnijim uslovima, odnosno to bi dovelo do narušavanja principa ravnopravnosti, kao i povećanja sredstava za finansiranje penzijskog sistema, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.</p> <p>Ističemo takođe da u cilju ravnopravnosti osiguranika u penzijskom sistemu, prema rješenjima predloženim Nacrtom zakona, od 2020. godine neće biti posebnih uslova penzionisanja, ni u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni u drugim zakonima.</p>
<p>Sindikat uprave i pravosuđa Crne Gore</p>	<p>1. U članu 17 stav 1 riječ „67“ mijenja se riječju „65“</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da</p>

		<p>se starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju zaustavi na 66 godina života-za muškarca i 64 godine-za ženu, kao i to da se poveća starosna granica za ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu penziju na 63 godine života, uz prelazni period od 6 godina, odnosno povećanje starosne granice za po dva mjeseca na godišnjem nivou</p>
	<p>2. U članu 17 dodaje se stav 3 koji glasi: „Osiguranik žena stiče pravo na starosnu penziju kada navršši 35 godina staža osiguranja“</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prihvatanjem ovog predloga, odnosno propisivanjem povoljnijih uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju za osiguranika-ženu, bilo bi u suprotnosti sa osnovnim ciljevima Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju koji je, kao što je već navedeno, predložen u cilju stabilnosti i održivosti penzijskog sistema, veće pravednosti, ravnopravnosti i adekvatnosti penzijskih davanja kao i sprečavanja ranog napuštanja tržišta rada. Navedeni predlog nije u skladu sa principom ravnopravnosti muškaraca i žena u pogledu uslova za sticanje prava na starosnu penziju.</p>

		Napominjemo da je važećim propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju propisan prelazni period (do 2033. godine) za ostvarivanje prava na starosnu penziju za žene, po kojima osiguranik – žena u 2018. godini može ostvariti pravo na starosnu penziju sa navršenih 56 godina i tri mjeseca života i 36 godina i tri mjeseca staža osiguranja.
	3. U članu 29 mijenja se stav 2 i glasi: „Visina najniže starosne penzije utvrđuje se na način što se najniža zarada za puno radno vrijeme u Crnoj Gori množi sa 80%“.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se u Budžetu za 2019. godinu obezbijede sredstva za povećanje nominalnog iznosa najniže penzije..
	4. U članu 29 mijenja se stav 3 i glasi: „Visina najniže starosne penzije za puni staž osiguranja od 40 godina se utvrđuje na način što se utvrđena najniža penzija u stavu 2 ovog člana uvećava za 20%“.	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se u Budžetu za 2019. godinu obezbijede sredstva za povećanje nominalnog iznosa najniže penzije.
	5. Član 42 se mijenja i glasi: „Pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti članovi porodice: 1) umrlog osiguranika	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: U odnosu na dostavljeni predlog ističemo da je prilikom izrade Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o

	<p>2) umrlog korisnika starosne ili invalidske penzije“</p>	<p>penzijskom i invalidskom osiguranju rađena analiza postojećih rješenja i trendova, kako u penzijskom sistemu Crne Gore, tako i u državama u okruženju i državama članicama Evropske unije, kao i analiza finansijskog uticaja pojedinih zakonskih rješenja na penzijski sistem. Pomenuti predlog znači ukidanje staža osiguranja kao uslova za ostvarivanje prava na porodičnu penziju, što nije međunarodni standard i vodilo bi u sivu ekonomiju jer ne bi bilo bitno plaćanje doprinosa za ostvarivanje prava. Postojećim zakonom štite se članovi porodice umrlog osiguranika odnosno korisnika prava. Tako, za slučaj smrti usljed povrede na radu i profesionalne bolesti ne traži se uslov staža, kao ni za lica mlađa od 20 godina. Za lica starosti od 20-30 godina minimalni uslov staža je jedna godina, dok za lica starija od 30 godina potreban staž treba da pokriva 1/3 radnog vijeka. Takođe, pravo na porodičnu penziju imaju članovi porodice korisnika starosne i invalidske penzije. Postojeća rješenja su u skladu sa međunarodnim standardima u ovoj oblasti. Pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti članovi porodice umrlog osiguranika koji je</p>
--	---	---

		<p>navršio najmanje pet godina staža osiguranja ili ispunio uslove za starosnu ili invalidsku penziju. Ako je smrt osiguranika nastupila kao posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti, članovi njegove porodice mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju, bez obzira na dužinu staža osiguranja osiguranika.</p>
	<p>6. U članu 43 stav 1 dodaje se nova tačka 2 koja glasi: „2) vanbračni drug;“ Tačka 2 postaje tačka 3</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Imajući u vidu da vanbračne zajednice <i>de facto</i> postoje, dokazivanje postojanja iste je vrlo teško jer u Crnoj Gori ne postoji institucija koja vodi evidenciju o ovoj vrsti zajednica, pa bi usvajanje predloga za ostvarivanje prava na porodičnu penziju vanbračnih drugova moglo dovesti do zloupotreba sistema. Takođe, odredbe Porodičnog zakona propisuju da je vanbračna zajednica zajednica života muškarca i žene, koja traje najmanje tri godine, ali ne i način dokazivanja postojanja vanbračne zajednice.</p> <p>Ovdje treba istaći da se članovima porodice, koji mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju, smatraju i djeca rođena</p>

		van braka, odnosno u vanbračnim zajednicama.
	7. U članu 44 stav 1 tačka 1 se mijenja i poslije riječi „bračnog druga“ dodaju se riječi „odnosno vanbračnog druga“ i riječ „52“ se mijenja riječju „48“.	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U odnosu na predlog da se starosna granica za sticanje prava na porodičnu penziju za bračnog druga (odnosno vanbračnog druga) spusti na 48 godina života ističemo da je odredbom člana 206b već propisano da pravo na porodičnu penziju imaju udovac, odnosno udovica, ako do smrti bračnog druga nijesu navršili 52 godine života, ali su imali navršenih 45 godina, kada navrše 52 godine života. Predlog faktički znači da se starosna granica za sticanje prava na porodičnu penziju vrati na uslove koji su u Crnoj Gori bili u primjeni godinama unazad. Predlog ne uzima u obzir demografske trendove činjenicu da je lice sa 48 godina radno sposobno, kao i da je trend u EU i okruženju povećanje starosne granice za ostvarivanje prava na porodičnu penziju.</p> <p>Takođe ističemo da imajući u vidu da vanbračne zajednice <i>de facto</i> postoje, dokazivanje postojanja iste je vrlo teško jer u Crnoj Gori ne postoji institucija koja vodi</p>

		<p>evidenciju o ovoj vrsti zajednica, pa bi usvajanje predloga za ostvarivanje prava na porodičnu penziju vanbračnih drugova moglo dovesti do zloupotreba sistema. Takođe, odredbe Porodičnog zakona propisuju da je vanbračna zajednica zajednica života muškarca i žene, koja traje najmanje tri godine, ali ne i način dokazivanja postojanja vanbračne zajednice.</p> <p>Ovdje treba istaći da se članovima porodice, koji mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju, smatraju i djeca rođena van braka, odnosno u vanbračnim zajednicama.</p>
	<p>8. U članu 74a riječ „šest“ mijenja se riječju „dvanaest“.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prema Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano je da osiguraniku-ženi za djecu koju je rodila, uračunava se u poseban staž šest mjeseci po djetetu.</p> <p>Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje.</p> <p>Za poseban staž nije uplaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, već se iz</p>

		<p>društveno-opravnanih razloga uzima u obzir u penzijskom sistemu.</p> <p>I pored navedenog, kao i činjenice da su pitanje materinstva i zaštita žena u tom pogledu predmet regulative drugih zakona, smatramo da je priznavanje staža od šest mjeseci ženama za svako rođeno dijete adekvatna, odnosno primjerena mjera u penzijskom sistemu.</p>
	<p>9. Član 117 stav 3 se mijenja i glasi: „Upravni odbor Fonda ima članove koje imenuje i razrješava Vlada, i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jednog člana na predlog svakog reprezentativnog sindikata na nivou Crne Gore; 2) jednog člana na predlog reprezentativnog udruženja poslodavaca; 3) jednog člana na predlog Saveza udruženja penzionera Crne Gore; 4) četiri člana na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja“ 	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, pa bi propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja za određene kategorije lica, kako je predloženo, zahtijevalo redistribuciju sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju pravo na penziju ka osiguranicima koji to pravo ostvaruju pod povoljnijim uslovima. Prihvatanje predloženih rješenja i propisivanje posebnih uslova penzionisanja za navedene kategorije lica u odnosu na druge osiguranike u Crnoj Gori koji pravo ostvaruju po opštim propisima, dovelo bi</p>

		<p>do narušavanja principa ravnopravnosti, drugih sličnih zahtjeva za posebnim uslovima penzionisanja, povećanja broja korisnika, kao i povećanja sredstava za finansiranje penzijskog sistema, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Ističemo takođe da u cilju ravnopravnosti osiguranika u penzijskom sistemu, prema rješenjima predloženim Nacrtom zakona, od 2020. godine neće biti posebnih uslova penzionisanja, ni u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni u drugim zakonima.</p>
	<p>10. Član 197a se mijenja i glasi: „Izuzetno od čl. 17, 197 i 198 ovog zakona, pravo na starosnu penziju mogu ostvariti osiguranici - zaposleni koji rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. u Upravi policije; 2. Ovlašćeni službenici Agencije za nacionalnu bezbjednost; 3. Lica na službi u Vojsci Crne Gore; 4. zaposleni u organima i organizacijama koji, u smislu 	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, pa bi propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja za određene kategorije lica, kako je predloženo, zahtijevalo redistribuciju sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju pravo na penziju ka osiguranicima koji to pravo ostvaruju pod povoljnijim uslovima. Prihvatanje</p>

	<p>propisa o odbrani, zaštite i spašavanja rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem;</p> <p>2. u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija.“</p>	<p>predloženih rješenja i propisivanje posebnih uslova penzionisanja za navedene kategorije lica u odnosu na druge osiguranike u Crnoj Gori koji pravo ostvaruju po opštim propisima, dovelo bi do narušavanja principa ravnopravnosti, drugih sličnih zahtjeva za posebnim uslovima penzionisanja, povećanja broja korisnika, kao i povećanja sredstava za finansiranje penzijskog sistema, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Ističemo takođe da u cilju ravnopravnosti osiguranika u penzijskom sistemu, prema rješenjima predloženim Nacrtom zakona, od 2020. godine neće biti posebnih uslova penzionisanja, ni u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni u drugim zakonima.</p>
	<p>11. Član 197b se mijenja i glasi: „Osiguranik iz člana 197a ovog zakona stiče pravo na starosnu penziju ako je navršio najmanje 55 godina života i 30 godina staža osiguranja, od čega najmanje 10 godina efektivno provedenih na radnim mjestima na</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor već dat u prethodnom predlogu.</p>

	<p>kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.</p> <p>U periodu od 10 godina efektivno provedenih na radnim mjestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, u smislu stava 1 ovog člana, kumulativno se računa period proveden na radnim mjestima, odnosno poslovima iz člana 197a tač. 1 do 5 ovog zakona na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.“</p>	
	<p>12. Član 197v se mijenja i glasi:</p> <p>„osiguraniku iz člana 197b ovog zakona starosna penzija, odnosno invalidska penzija određuje se u skladu sa odredbama čl. 19 do 27, odnosno čl. 37 do 40 i člana 202 ovog Zakona.</p> <p>Kod određivanja penzije iz stava 1 ovog člana lični koeficijent osiguranika se utvrđuje u skladu sa članom 200 ovog zakona.</p> <p>Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako je to za osiguranika povoljnije, lični koeficijent se utvrđuje na osnovu zarade, odnosno naknade zarade ostvarene u kalendarskoj godini koja prethodi godini ostvarivanja prava.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor već dat u prethodnom predlogu</p>

	<p>Kalendarska godina koja prethodi godini ostvarivanja prava iz stava 3 ovog člana je posljednja kalendarska godina u kojoj je osiguranik čitave godine bio u osiguranju na poslovima iz člana 197a tač. 1 do 5 ovog zakona i ostvario zaradu, odnosno naknadu zarade za svih 12 mjeseci staža osiguranja.</p> <p>Iznos penzije utvrđen primjenom odredbi st. 1 do 5 ovog člana uvećava se za 30%.</p> <p>Iznos penzije iz stava 6 ovog člana ne može biti veći od najvišeg iznosa starosne, odnosno invalidske penzije utvrđene odredbama čl. 28 do 41 ovog zakona.</p> <p>Iznos penzije iz stava 6 ovog člana ne može biti manji od najniže starosne, odnosno invalidske penzije utvrđene odredbama čl. 29 do 41 ovog zakona.“</p>	
	<p>13. Član 197g se mijenja i glasi: „razlika između penzije utvrđene primjenom odredaba čl. 197b i 197v ovog Zakona i penzije koju bi osiguranik ostvario primjenom odredaba čl. 17, 197 i 198 ovog zakona, kao i cijeli iznos penzije određene osiguraniku koji ne ispunjava uslove za</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor već dat u prethodnom predlogu</p>

	<p>ostvarivanje prava na penziju utvrđene u čl. 17, 197 i 198 ovog zakona obezbjeđuje se u Budžetu Crne Gore. Odredba stava 1 ovog člana odnosi se i na porodične penzije određene od starosne, odnosno invalidske penzije iz čl. 197b i 197 v ovog zakona.“</p>	
	<p>14. Član 197d se mijenja i glasi: „Izuzetno do odredaba čl. 197a, 197b i 197v ovog Zakona pravo na penziju osiguranici iz člana 197b stav 1 tačka 1 i 5 mogu ostvariti i osiguranici:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nakon 45 godina života, 20 godina staža osiguranja i najmanje 15 godina efektivnog rada na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem; 2) sa invaliditetom, ako je invalidnost prouzrokovana povredom na radu ili profesionalnom bolešću, odnosno ako više ne ispunjavaju posebne zdravstvene uslove radnog mjesta sa navršenih 25 godina staža osiguranja od čega 10 godina efektivnog rada na poslovima na 	<p>Predlog nije prihvatljiv. Odgovor već dat u prethodnom predlogu</p>

	<p>kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.</p> <p>Primjenu prava na ostvarivanje starosne penzije u smislu stava 1 tačka 1 ovog člana može odložiti ministar najduže do 6 mjeseci zbog potrebe službe.</p> <p>Pravo na ostvarivanje starosne penzije u smislu stava 1 tačka 2 ovog člana, osiguranik može ostvariti samo ako ni nakon protoka 6 mjeseci na raspolaganju nije raspoređen na lakše odgovarajuće radno mjesto, za koje nakon smanjene radne sposobnosti ispunjava uslove</p>	
	<p>15. U članu 200 mijenja se stav 1 i glasi: „Na osnovu godišnjeg ličnog koeficijenta utvrđenog za pojedinačnu kalendarsku godinu prema odredbama čl. 19 do 27 ovog zakona računa se najpovoljniji lični koeficijent koji je osiguranik ostvario u bilo kojih 20 godina staža osiguranja.“</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)</p>
<p>Unija poslodavaca Crne Gore</p>	<p>Analogno sa normom koja predviđa da radni odnos prestaje po sili zakona kada zaposleni navrši 67 godina života i 15</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: Pitanje prestanka radnog odnosa po sili zakona ja predmet regulative</p>

	<p>godina staža osiguranja, ovu normu bi trebalo proširiti na način da radni odnos prestaje i navršenjem 40 godina staža osiguranja. U skladu sa navedenim predlaže se ponovno razmatranje predložene izmjene člana 17 postojećeg Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, odnosno njegov stav 2, kojom je predviđen uslov za ostvarivanje prava na starosnu penziju kumulativnim ispunjenjem dva uslova i to: 40 godina staža osiguranja i 65 godina života.</p>	<p>Zakona o radu a ne Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.</p> <p>S druge strane, nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se uz uslov za starosnu penziju od 40 godina staža osiguranja, kumulativno, propiše 61 godina života.</p>
<p>Božidar Ružić</p>	<p>1. Da se u penzijsku osnovicu ne unose godine provedene na Birou rada u slučajevima nametnutim neuspješnim privatizacijama.</p> <p>2. Da minimalna penzija za visokostručne kadrove ne bude niža od 400,00EUR.</p>	<p>Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)</p> <p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U odnosu na navedeni predlog ističemo da prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, tako da određivanje penzije u</p>

		zavisnosti od završene školske spreme nije u skladu sa osnovnim principima penzijskog i invalidskog osiguranja.
	3. Da se za osnovicu za obračun penzije uzme najpovoljnijih 20 godina provedenih na radu	Nakon razgovora održanih sa predstavnicima sindikata dogovoreno je da se iz obračunskog perioda izračuna visine penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz ¼ perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije (u koje ulazi 1992. i 1993. godina)
Sindikat bezbjednosnih institucija Crne Gore	1. Član 197a mijenja se i glasi: Izuzetno od člana 17, 197 i 198 ovog zakona, pravo na starosnu penziju mogu ostvariti osiguranici – zaposleni koji rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, i to: 1) ovlašćeni službenici u Ministarstvu unutrašnjih poslova i Upravi policije; 2) ovlašćeni službenici u Agenciji za nacionalnu bezbjednost; 3) profesionalna vojna lica na službi u Vojsci Crne Gore; 4) Zaposleni u organima i organizacijama koji, u smislu	Predlog nije prihvatljiv. Odgovor: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavise od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, pa bi propisivanje povoljnijih uslova penzionisanja za određene kategorije lica, kako je predloženo, zahtijevalo redistribuciju sredstava od osiguranika koji po opštim uslovima ostvaruju pravo na penziju ka osiguranicima koji to pravo ostvaruju pod povoljnijim uslovima. Prihvatanje predloženih rješenja i propisivanje posebnih uslova penzionisanja za navedene kategorije lica u odnosu na druge

	<p>propisa o odbrani i bezbjednosti, rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.</p>	<p>osiguranike u Crnoj Gori koji pravo ostvaruju po opštim propisima, dovelo bi do narušavanja principa ravnopravnosti, drugih sličnih zahtjeva za posebnim uslovima penzionisanja, povećanja broja korisnika, kao i povećanja sredstava za finansiranje penzijskog sistema, što bi uticalo na stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Ističemo takođe da u cilju ravnopravnosti osiguranika u penzijskom sistemu, prema rješenjima predloženim Nacrtom zakona, od 2020. godine neće biti posebnih uslova penzionisanja, ni u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni u drugim zakonima.</p>
	<p>2. Član 197b mijenja se i glasi: Osiguranik iz člana 197a ovog zakona stiče pravo na starosnu penziju ako je navršio najmanje 55 godina života i 30 godina staža osiguranja (penzijskog staža), od čega najmanje 10 godina efektivno provedenih na radnim mjestima, odnosno poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv. Odgovor već dat u prethodnom predlogu.</p>

	<p>U period od 10 godina efektivno provedenih na radnim mjestima, odnosno poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, u smislu stava 1 ovog člana, kumulativno se računa period proveden na radnim mjestima, odnosno poslovima iz člana 197a tač. 1 do 5 ovog zakona na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.</p> <p>Osiguranici iz stava 1 ovog člana pravo na starosnu penziju mogu ostvariti i ako nemaju status ovlašćenih službenih lica, odnosno profesionalnih vojnih lica, odnosno zaposlenih u organima i organizacijama koji u smislu propisa o odbrani i bezbjednosti rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, ako su na tim poslovima proveli najmanje 25 godina radnog staža</p>	
	<p>3. Član 197v se mijenja i glasi: Osiguraniku iz člana 197b ovog zakona starosna penzija, odnosno invalidska penzija određuje se u skladu sa odredbama čl. 19 do 27, odnosno čl. 37 do 40 i člana 202 ovog zakona.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor već dat u prethodnom predlogu.</p>

Kod određivanja penzije iz stava 1 ovog člana lični koeficijent osiguranika se utvrđuje u skladu sa članom 200 ovog zakona.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako je to za osiguranike povoljnije, lični koeficijent se utvrđuje na osnovu zarade, odnosno naknade zarade ostvarene u kalendarskoj godini koja prethodi godini ostvarivanja prava.

Osiguraniku iz člana 197b stav 3 ovog zakona kalendarska godina koja prethodi godini ostvarivanja prava iz stava 3 ovog člana je poslednja kalendarska godina u kojoj je osiguranik čitave godine bio u osiguranju na poslovima iz člana 197a tač. 1 do 5 ovog zakona i ostvario zaradu, odnosno naknadu zarade za svih 12 meseci staža osiguranja.

Iznos penzije utvrđen primjenom odredbi st. 1 do 5 ovog člana uvećava se za 30%.

Iznos penzije iz stava 5 ovog člana ne može biti veći od najvišeg iznosa starosne, odnosno invalidske penzije utvrđene odredbama čl. 28 i 41 ovog zakona.

Iznos penzije iz stava 5 ovog člana ne može biti manji od najniže starosne,

	odnosno invalidske penzije utvrđene odredbama čl. 29 i 41 ovog zakona.	
	<p>4. Član 197d se mijenja i glasi: Izuzetno od odredaba čl. 197a, 197b 197v ovog zakona pravo na penziju mogu ostvariti osiguranici iz člana 197a stav 1 tač. 1 do 5 i to ako ispunjavaju sljedeće uslove:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 50 godina života, 25 godina radnog staža i najmanje 15 godina efektivnog rada na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem; 2) Sa invaliditetom, ako je invalidnost prouzrokovana povredom na radu ili profesionalnom bolešću, sa navršenih 25 godina staža osiguranja od čega 10 godina efektivnog rada na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem. <p>Pravo na penziju primjenom odredaba u smislu st. 1 i 2 ovog člana, može odložiti resorni ministar najduže do 12 mjeseci zbog potrebe službe.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor već dat u prethodnom predlogu.</p>

<p>Andelko Milošević, ispred Notarske komore Crne Gore</p>	<p>Da se u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju unese odredba da se u određenim slučajevima i za određene kategorije osiguranika a tu podrazumijevamo i notare predvidi mogućnost da mogu i nakon 65. godina života, a najkasnije do navršene 70. godine života, obavljati svoju osnovnu djelatnost.</p>	<p>Predlog nije prihvatljiv.</p> <p>Odgovor: U odnosu na navedeni predlog ističemo da se Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju propisuju prava za slučaj starosti, invalidnosti, smrti i za slučaj tjelesnog oštećenja prouzrokovanog povredom na radu ili profesionalnom bolešću. Tako je odredbom člana 17 zakona, između ostalog, propisano da osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kad navršši 67 godina života i najmanje 15 godina penzijskog staža. Dakle, navedenim zakonom propisuju se, isključivo, uslovi za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, dok se propisima o radu i radnim odnosima reguliše, između ostalog, prestanak radnog odnosa po sili zakona, tako da predmetni predlog koji bi notarima predvidio mogućnost da i nakon 65. godina života, a najkasnije do navršene 70. godine života, obavljaju svoju osnovnu djelatnost, ne može biti razmatran u okviru Zakona o PIO.</p>
<p>Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja</p>	<p>Kako su u toku izmjene i dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, koristimo priliku da predložimo da se član</p>	<p>Predlog prihvaćen i inkorporiran u tekst Nacrta zakona.</p>

210, koji se odnosi na osiguranike poljoprivrednike izmijeni.

Naime, član 210 po važećem zakonu glasi:

"Po odredbama ovog zakona obavezno se osiguravaju kao osiguranici poljoprivrednici lica koja ispunjavaju uslove iz člana 12 ovog zakona koja su u momentu stupanja u to osiguranje mlađa od 50 (muškarac), odnosno 45 (žena) godina života.

Obavezno se osiguravaju kao osiguranici poljoprivrednici i lica koja ispunjavaju uslove iz člana 12 ovog zakona, a navršila su 50 (muškarac), odnosno 45 (žena) godina života, ako su prije navršenja te starosne granice bili osigurani po osnovu zaposlenja, odnosno samostalne djelatnosti."

Smatramo da su godine života 50 (muškarac), odnosno 45 (žena) ograničavajući faktor, pa stoga predlažemo da se ovaj član uskladi sa odredbom kojom je precizirana granica od 67 godina života kao gornja granica radne sposobnosti. Sa tim u vezi, i žene i muškarci bi mogli po prvi put da se obrate za upis u Registar osiguranika poljoprivrednika sa 52 godine starosti, i na

	<p>taj način bi mogla da im se pruži mogućnost uplate doprinosa do 67. godine života, čime bi im se omogućilo da imaju 15 godina staža, što je minimum za ostvarivanje prava na penziju, ukoliko je gornja granica radne sposobnosti i za žene i za muškarce 67 godina.</p>	
--	---	--